ԺԳ. ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 148 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 24 ԱՊՐԻԼ, 1900 8 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ, 1317 24 ՆԻՍԱՆ, 1316 7 ՄԱՅԻՍ (Ն. Տ.) 1900

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԽԻԿ

Պոլսոյ համար՝ Տարեկան 75 ղրշ. Վեցամսեայ 40 „
Գաւառներու համար՝ Տարեկան 100 „ Վեցամսեայ 50 „ Եռամսեայ 25 „
Արտասահման՝ Տարեկան 23 Ֆր. Վեցամսեայ 12 „

Նամակ կամ ոեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել Տնօրէնութեան:

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

«زاغيك» ارمنيجه يومى وسياسى غزته
مطبعه و اداره‌خانه‌سى
غلطه‌ده حمدى پاشا خان

Կ. ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Համտի-բաշա խան

Rédaction du Journal Arménien „DZAGHIK“ Galata, Pérchémbé-Bazar Hamdi-Pacha Han

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ

20 ՓԱՐԱ. ՏՆՕՐԷՆ Բ. ՀԱՆԷՍԵԱՆ 20 ՓԱՐԱ.

ՁԵԿՈՅՑ

«Մաղիկ»ի Տնօրէն Ռ. Է֊Գ. Սապահեան անձնական տարութեան պատճառաւ ստիպուած ըլլալով օգտագործութեան երթալ, թերթիս Տնօրէնութիւնն յանձնուած է Բ. Հանէսեան Է֊Գ.ին։

ԹԵՐԱՄԻՆ ԳՈՐԾԸ
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
ԵՒ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Իշխի մէկ գիւղն եւ Պրուսայէ մեր առած մանաւոր տեղեկութեանց նայելով, այս տարի տերեւները 40% պակսած են, այրած ըլլալնուն պատճառաւ։ Շերամի գործով զբաղողներուն համար չատ դէշ լուր, չատ դէշ տեղեկութիւն։ Օգներուն ներկայ վիճակն ալ առ այժմ շերամի համար նպաստաւոր չէ։ Քանի որ բոլոր գաւառներուն, մանաւանդ մօտակայ քանի մը գաւառներուն մէջ առաջնակարգ գրաղում դարձած է շերամաբուծութիւնը, բնականաբար այն պատուական օրը պիտի չանցարգէ զմեզ, որ գիտնք թէ բարեկեցութիւնն տպառնող միջոցներէն մին եղած է։ Երկրագործութիւնը ձգելն չատ մը գաւառներու մէջ եւ շերամ բռնելու գործն սառանձնելն, ցորենն ու գարին հետզհետէ կ'սպառին մօտակայ գաւառներուն բերքերուն ցանկէն, եւ անոնց տեղ իրենց գլխաւոր բերք կ'անցնի խոզակը, այն բժժժաձեւ եւ հուկիթաձեւ բոլորակը՝ զոր հիանալի ճարտարութեամբ կը հիւսէ, կը մանէ անհնձիը շերամը, չմնական ա՛յդ մեծ եւ յիշատակելի արտադրութիւնը։

Պարտիզակ, Արպանդիկ, Օվաճըդ, եւ Եալովայի գլխաւոր գիւղերը, ինչպէս նաեւ Պրուսայի ընդարձակ վիճակին բազմաթիւ գիւղերն ու քաղաքներն ամէն տարի աստիճանաբար կը քակեն իրենց այգիները՝ զանոնք պարտէզի վերածելու համար։ մեծ յոյս կայ մնացեալ վրայ։ մեծ յոյս կայ թէ տարուէ տարի խոզակը պիտի ոգի, եւրոպական հրապարակներուն վրայ մնացեալ խնդրանքն աւելցուն պատճառաւ։ Իրաւ է որ Արուեստասանդէսին նախընթաց երկու—երեք տարիներուն մէջ խոզակին գներ, ուրիշ տարիներու բազդատմամբ, միշտ բարձր էր, բայց ի այն մեծ անկումէն, որուն պատճառ տուին Տրէյֆիւսի խնդիրը եւ ֆրանսական Հանրապետութեան դէմ պայքար մղող դաշնակ կուսակցութեանց արարքը։ Այս տարուան պաղարը չարունակ նպաստաւոր եղաւ, կրնանք ըսել, խոզակի տէրերուն։ Բայց բան մը կայ որուն առաջքը պէտք է առնել, գեղացիներուն աշխատութիւնները անպտուղ չընելու եւ կարգ մը դարձանատարերու ազատութիւնը, կծծութիւնը, էնգրիկներն ի գերեւ հանելու համար։

Հանր. Պարտուց Վարչութեան ուշադրութիւնը պէտք է դառնայ ա՛յն գիւղերուն կողմը, ուր հաստատուած պաղարներուն մէջ կը նստին միայն քանի մը տէրիրպաշ հայ, յոյն, հրեայ վաճառականներ՝ որք իրենց ուղած գնով կ'առնեն խոզակը, փիացան իրե՛նք կը չմնան, իրե՛նք կը փոխեն, եւ որ մեծ զմբոխտութիւն մ'է գիւղացիին համար, գնուած խոզակներուն գրամը կը վճարեն ե՛րբ որ ուզեն, կամ ինչպէսորուզեն։ Այսօր, զոր օր. Դ. է պաղար կայ, խուզ մը ազաներ կ'երթան կը նստին, պաղարը կ'սկսի, խոզակին տէրերը, ի հարկէ սակաւաչ, պիտի ծախեն սուղ թէ ժան, բայց ստակն ե՛րբ իրենց տրուի ազէկ—թերեւս մինչեւ մէկ ամիսէն !!! Արդէն խեղճերը վար գներով ուտեցածներն ձեռքէ կը հանեն իրենց ստիպողական պէտքերուն համար, երեւակայեցէք թէ ինչ մեծ կ'ըլլայ յուսահատութիւնը, երբ գրամն իրենց ձեռքն հասնի առնուազն !! մէկ ամիսէն։ Ասոր վրայ աւելցուցէ՛ք նաեւ վճարուած գրամին տեսակին ցաւալի վիճակը։ Վճարուած գրամին տեսակն է միշտ սիլիկ քրքումը, առ նուազն երկու դր. պակասէն բռնէ մինչեւ 10—12 դր. պակաս։ Ինչ սոսկալի անիրաւութիւն։ Վաճառականք Պոլսէն օխտով կը գնեն ա՛յդ աւտրիական գրամին ամէն յիշատակելի տեսակները, որոց վրայ չենքով չնարքով գործ տեսած են հրեայ վաչխառուներն ու բարեմիտ ! ոսկերիչները։ Գիւղացիք քանիցս գիմումներ ըրած են եւ կ'ընեն Հանրային Պարտուց Վարչութեան պաշտօնէից, որք կը խոստանան խնդիրը կարգադրել եւ վաճառականներն ստիպել ըստ օրինի որ չուտ վճարեն եւ լաւ վճարեն։ երբ քնիչ պաշտօնեան տեղւոյն վրայ կ'երթայ, կը տեղեկանայ գործին, մանաւորներ կ'երթան գործը կը հասկցնեն պէտք եղածին պէս։ քնիչն ալ իրաւունք կուտայ, բայց քանի մը օրէն կը մոռնի եւ գիւղացիին խոզակը գարձեալ ժան կ'երթայ պաղարձիներուն քահանայքին համեմատ, եւ գիւղացիք դարձեալ չատ դէշ կերպով կը վճարուին, ա՛յն ալ չարչարելէ վերջ միայն։

Թէեւ խոզակին անոյշ ապրանք ըլլալն հակցած են գաւառացիք, բայց վաճառականներուն իրենց հանդէպ բռնած այս դէշ ընթացքին պատճառաւ յուսահատած են չատերը։ «Արտերնիս փորեցինք պարտէզ ըրինք, այդիներնիս քակեցինք պարտէզի վերածեցինք, բայց հիմա կը զըղջանք։» Այսպէս ըսողները ամէն տարի կը չատնան։

Հանրային Պարտուց Վարչութեան խորին ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս տխուր իրողութեան վրայ։ մանաւանդ նոյն Վարչութեան գաւառական Քննիչը պարտաւոր են՝ յանուն երկրին լաւ հասյաջողած է ուղածին չափ գրամ քաշել Անգլիացիներէ, մանաւանդ որ Աէսիլ Ռոտս զօրաւոր պաշտպանութիւններ կը վայելէ իր ձեռնարկին համար։ Ինքնավար ընկերութեան անօրէններուն մէջ կը գտնուին Վիքտորիա թագուհիին փեսան եւ ուրիշ արքայազուն իշխաններ։

Նոյն իսկ անցած տարի 500,000 պարգեւատր բաժնեթուղթ չրջարերութեան հանուեցան։ Եթէ Անգլիա յաղթական ելլէ Հարաւ-Ափրիկէի մէջ, Զարգերբա ընկերութիւնը պիտի կրնայ գիմանալ եւ ի հարկին պէտք եղած գրամագլուխը ձեռք ձգելու համար, նոր բաժնեթղթեր չրջարերութեան հանել։ Անգլ. յաղթութեանց հետեւանքով՝ Հարաւ-Ափրիկէի մէջ յառաջ եկած բարգաւաճումը պատճառ պիտի ըլլայ որ Զարգերբա ընկերութիւնը իր քաղաքական դերը փոխէ եւ ջանայ առեւտրական ընկերութիւն մը ըլլալ։ Բայց երբ Պոէրները յաղթեն, չենք կրնար նախատեսել թէ ինչ պիտի ըլլայ Զարգերբա ընկերութեան ապագան, որ տագնապալից վիճակ մը պիտի ունենայ անշուշտ։ Այն ատեն ընկերութեան ուրիշ յոյս չի մնար եթէ ոչ Ռոտեզիան ծախել Անգլիոյ, որ Բանամայի ընկերութեան պէս տնտեսական ծանր ձախողուածի մը տեղի չտալու համար թերեւս գնէ։

Հետեւաբար Զարգերբա ընկերութեան ու Թրանսվալի հանքերուն ապագան մութ է։ Նոյնպէս չէ։ Զարգերբա ընկերութեան բարգաւաճման համար չատ քիչ հաւանականութիւն կայ, մինչ ոսկեհանքերը, ամէն պարագայի մէջ, ամենափայլուն ապագայ մը կը խոստանան, ինչ որ այժմէն իսկ իրականացած է արդէն։

Ադրոոդը Ռոդէզիայի Ռ.—Երթեւեկութեանց դժուարութեան եւ ոգութեան, ինչպէս նաեւ կլիմային երաշտութեան պատճառաւ, կեանքի անհրաժեշտ եղող ամէն բաներու գիները չատ սուղ են։ Մարգակէնոյի կուսին տակն, 1896ին, մէկ հաւկիթը 18 դրշ. կը ծախուէր, մէկ ընդակաղամբը՝ 30 դրշ։ Հիմա դարձեալ 50% սուղ են։ Թրանսվալի ապրանքներէն։

Թաշկ.—Ամսականներն ալ նոյն համեմատութեամբ բարձր են։ Աստղագործները, որմնադիրները, դարբիները եւ այլ գործաւորներ օրը 180դրշ. կրնան վաստակիլ գիւրաւ, մեքենագործները, մեքենագէտները ամիսը 40—50 անգլ. ոսկի, բնակարանն ալ ձրի կը տրուի։ կառուցիները ամսական 4—10 ոսկի, մնացեալ մեկնելու։ Գործաւոր մը Սալզպրի եւ Պիւլավայոյի մէջ ամիսը 15—30 ոսկիով կրնայ ապրիլ խնայողութեամբ։

Դպրականները.— Զարգերբա ընկերութիւնը Եւրոպացի գաղթականներուն շահագործումներուն եւ նոր ձեռնարկներուն բարոյական ուժի նուազութեան հետեւը։ Ընդհանրապէս խիստ մակոյն նեղ։ նոյն իսկ ա՛ր հրանդ՝մոնոյին հարուստներ կը հաղ՝ներ Խօսակցութիւններն ծանր ու ընդհատ է եւ երբեք չեն պարտաւորութիւններէ։ եթէ երբեք իրենց հիւանդութեան կամ վիճակի նկատմամբ տեղեկութիւններ խնդրուի, կարճ ու տատամոտ պատասխաններ կուտան, ինչպէս, «գլուխս կը ցաւի . . . ստամոքս կը ցաւի . . . ամէն կողմս կը ցաւի . . . յոգնած եմ . . . տկար եմ . . . աշխատելու կարողութիւն չունիմ . . .» եւլին։ Եւ այս տեսակ ընդհատ պատասխաններէն բժիշկը հիւանդին ախտին նկատմամբ որոշ գաղափար մը կազմել ու անկարող կ'ըլլայ։

Երկրորդ դասակարգին մէջ, ընդհակառակը ենթական ամբողջովն կատարելապէս առողջ կ'երեւի։ առոյգ կազմ, կայտառ դէմ, հաստատ հայեցուածք, աշխոյժ ու ճարտար շարժուածք իրեն գրեթէ զբաղեցուցիչ նկարագիրը կը կազմեն։ Դիւրապատրաստ խօսուածք եւ հարցմանց յարմարազան պատասխաններ տալու յօժարակամ վիճակ մ'ունի։ Իր ցաւերուն, անհանգստութեանց չարքը, մանրամասնօրէն, իրեն յատուկ անվերջանալի պատմութիւններովը, կը ջանայ պարզել բժշկին։ Բնութիւնը միշտ խուսափուկ եւ զաղափարուն, եւ միտքը մշտ երեւակայական տեսիլներով պաշարեալ։ Կը կարծէ թէ իր հիւանդութեան ամենաչնչին նշանն անդամ եթէ յայտնայս մոռնայ զրուցել բժշկին՝ ան բոլորովին սխալ գաղափար մը կազմած կ'ըլլայ։ Այս պատճառաւ իր սխտանիշները թղթի մը վրայ կը նշանակէ, որպէս զի բժշկին ներկայացած պահուն, չըլլայ թէ մոռացում կամ վրիպում մը պատահի։ Պէրթի խօսքին համեմատ՝ այս տեսակ հիւանդներն հիւսիսային Ամերիկայի մէջ բազմաթիւ են։ Սակայն բժիշկը սոյն ախտանիշներէն որոշ գաղափարի մը յանգելու համար միմիայն հիւանդին յայտարարութեանց չի վստահիր։ այլ կ'ուզէ անոնց ստուգութեան աստիճանը հաստատել հիւանդին մօտաւորներէն, որովհետեւ կրնայ հիւանդը իրեն արժանապատուութեան գոյզով պարագաները զանց ընել։

Հիւանդին արտաքին երեւոյթներուն վրայ այսչափ ծանրանալէ վերջ, սկսինք Նեւրասթենիի մէջ յաճախ պատահած նշաններու վրայ խօսիլ, որոնք սովորաբար հիւանդութեան նախաքայլին երեւան գալով, անոր անհետացման հետ միասին միայն հրաժեշտ կուտան։ Նշանաւորն Շարքօ այս նշաններուն Նեւրասթենիի հետքեր [stigmates] կոչած է, որոնք բժշկին տեսութեան համեմատ ամենակարեւորագոյններն կը համարուին եւ են գլխացաւ, ողնայարացաւ, ջղերաւէտ մկանաց անգօրութիւն, մարսողական խանգարում, քնաստութիւն, մտաւորական կարողութեանց մթագնութիւն, զորս արժան կը համարինք մի առ մի պարզել։

Ա. ԳԼԽԱՑԱՒ. Գլխացաւը Նեւրասթենիի անբաժան ընկերակցող ախտանիշն է, սակայն ցաւէ մը աւելի ճնշման հանգստավրդով զգացում մը կը պատճառէ։ Նոյն ինքն հիւանդը գլխուն վերեւ ծանրածանր սաղաւարտի մը ճնշականութիւնը կ'զգայ, զոր արժանապէս կոչած է՝ հոչակաւորն Շարքօ՝ Նեւրասթենական սաղաւարտ (casque nevrasthénique)։

Սոյն գլխացաւը միշտ ամբողջական չէ։ այլ մերթ մասնական, սովորաբար ցաւի զգացումն աւելի զգալի է գլխի յետնակողմը, մերթ եւս ճակատն ամբողջ կամ քունքերը, եւ կամ միայն յօնքերուն միջապարոյրը եւ կամ գլխուն գագաթը ու ականակապիճներուն մէջ։ Նեւրասթենիքներէն ոմանք իրենց գանկը բոլորովին դատարկ եւ կամ հոն նոյն իսկ հեղուկի մը ծփանքին գոյութիւնը կ'զգան, եւ ջրացած ուղեղի տատանման տպաւորութիւնը կ'ունենան իրենց գլխի իւրաքանչիւր շարժման հետ։ Գլխացաւը երբեմն գանկի մէկ կէսի վրայ միայն զգալի կ'ըլլայ։ Նեւրասթենիի պատճառած գլխացաւը մերթ մշտատեւ ու միեւնոյն սաստկութիւնը ունի, բայց յաճախ միջնադադարումներ կ'ունենայ, եւ սաստկութեան աստիճաններն ալ մշտափոփոխ են։ ինչպէս հիւանդը առաւօտուն արթնցած պահուն գլխացաւ ունի մինչեւ միջօրէի ճաշին։ այսինքն ծայրայեղ անօթութեան ժամանակ, գլխացաւին սաստկութիւնը կը կերկնապատկուի։ ճաշի ժամանակ կը մեղմանայ, եւ ստէպ եւս գլխովին կ'անհետանայ, այս ամբողջը սովորաբար քառորդ կամ կէս ժամ կը տեւէ եւ յետոյ մարսողութեան ժամանակ գլխուն ծանրութիւնը սաստկապէս կը վերսկսի եւ մինչեւ երեկոյ աստիճանաբար կը մեղմանայ, իսկ գիշերը գլխացաւին կը յաջորդէ քնաստութիւնը։

Ամէն տեսակ մտային աշխատութիւնը, ընթերցում, նամակագրութիւն, շաղփաղփութիւն, ո եւ է յուզում եւ ազմուկ, եւ ազատ հաւեր գլխացաւի սաստկացման պատճառներ կը հանդիսանան։ Գլխացաւը ծայրագոյն աստիճանի հասած պահուն զանկի մերթին ալ գերազդուած ըլլալով անկարելի կ'ըլլայ նոյն իսկ հիւանդին մազերուն հպիլ։ Միեւնոյն ժամանակ հիւանդը ականջի խժդժումներ եւ գլխի պտոյտներ կ'ունենայ։

(Շարունակելի)

Օ. Թ. ՆՇԱՆԵԱՆ

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ՆՕԹԵՐ

Բարիզէ կը գրեն մեզ Ապրիլ 30 թուով.—«Այս միջոցիս Բարիզի գրական թերթերն ու հանդէսները զբաղած են Բրօքսի անուն սրճարանի մը խնդրով, որ գոցուելու դատապարտուած է հասոյթի անբաւականութենէն։ Այդ սրճարանը հնագրքրքական է այնուամենայնիւ՝ այն տեղ մեծցած օգնելու համար, մինչեւ 200 ոսկի փոխատուութիւններ կ'ընէ անոնց, 100ին 6 տոկոսով։ Այս փոխատուութիւնները մեծ օգուտ կրնան յառաջ բերել։

Գլխաւոր գաղափարն են Պիւլավայոյ, Սալզպրի, Վիքտորիա, Կուէլօ եւ Իւմպալի։

Պիւլավայոյ 4900 ոտք բարձր է ծովէն եւ 285 մղոն հեռաւորութիւն ունի Սալզպրիէ ու 1374 մղոն՝ Բարիզոյէն։ 8000 բնակիչ ունի։ Պիւլավայոն ոսկեհանքերու եւ հողագործական ձեռնարկներու կեդրոնն ըլլալով, գեղեցիկ ապագայ մը կը խոստանայ։ Պիւլավայոյի չրջակայքն արգասաբեր են եւ չատ մը ագարակատներ հոն հաստատուած են արմատիքներ մշակելու եւ անասնաբուծութեամբ զբաղելու համար։ Պիւլավայոյի մէջ կը գտնուին մէկ քանի քլիսպներ, սրօրդի ընկերութիւններ, բուսաբանական պարտէզ մը։

(Շարունակելի)

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ԵՒ ՕՐԱՆԺ

ԳԼՈՒԽ Դ. (32)

ՌՈՏԵԶԻԱ

ԶԱՐԳԵՐԲԱ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ինքնավար ընկերութիւնը ամէն տարի մեծ բաց ունի։ 1898ին ընկերութեան եկամտոյցին մէջ 511,000 անգլ. ոսկիի բաց մը կը տեսնուի, իսկ 1899ին 418,000 անգլ. ոսկի բաց։ Նախորդ տարիներուն մէջ ալ միշտ նմանորինակ ահագին բացեր ունեցած է Ինքնավար ընկերութիւնը, որուն գրամագլուխը փճացած է գրեթէ այսօր։ Մինչեւ յարդ Սէսիլ Ռոտս իր երկրակալական ծայրայեղ գաղափարներովը

եւ առաջին անգամ հոն սկսած են Ֆրանսայի ամենամեծ դրողները, քաղաքական անձինքը եւն։ Հոն տեսնուած են Մարմոնթել, Փիրոն, երկու Ռուսոները, Վոլթէր, Տիտռօ, Մոնթէսքիէօ, յետոյ Մարա, Տանթոն, Հէպլէր, Ֆապրէ տ'Էգլանթին։ Նաբոլէոն Գ-ի ժամանակ Բրօքօփի մէջ կը հաւաքուէին՝ Կամպէթթա, Սվիլլէր, Ֆլոբէ, Ֆէրրի, որք այդ սրճարանին մէջ կը հաւաքուէին խորհրդակցելու, ճառելու, վիճաբանելու կրօնական, դիտական, գրական, բանաստեղծական եւ առ հասարակ ամէն տեսակ խնդիրներու վրայ։

Հանրապետութեան հաստատուելէն յետոյ, նորին Վէրլէնի, այդ հռչակաւոր օրճարանը դարձեալ քիչ մը փայլ ստացաւ, բայց երբ այդ Ֆօհ.մ բանաստեղծն ալ մեռաւ, մեծ մարդկանց ծնունդ տուող այդ վերնատունն ալ կամաց կամաց ինկաւ եւ այսօր բոլորովին դոցուեցաւ։

Այսօրուան բանաստեղծները, դրագէտները, արդիոնները, այլեւս սրճարան չեն երթար, այլ իրենց տունը կ'աշխատին եւ դեռ երեսուն տարեկան չեղած արդէն ծերացած են . . . . քան հասարներ ի լոյս հանելնուն համար։

ԿԱՄՊԷԴՈՒՍՅԻ ԱՃԻՒՆԸ

Կամպէդդայի ճիւնը Բարիզ պիտի փոխադրուի։ Կամպէդդայի մեռած միջոցին իր հայրը ողջ լինելով եւ Նիս քաղաքը գտնուելով՝ խնդրած էր իւր որդւոյն աճիւնը իր ընակած քաղաքին մէջ ունենալ։ կառավարութիւնը դիջած էր հօր մը խնդրանքին, բայց Կամպէդդայի հայրն ալ մեռած լինելով, անոր գերդաստանէն միայն կին մը մնացած է որ արդէք լինել չուզեր իւր ազգականին աճիւնին Բարիզ փոխադրուելուն։

Երկար ժամանակէ ի վեր Երեսփոխանաց ժողովին մէջ մասնախումբը այլ եւ այլ ջանքեր կ'ընէր Կամպէդդայի աճիւնը՝ ինչպէս նաեւ մի քանի հռչակաւոր մարդոց աճիւնը Բանթէոն փոխադրելու։

Այսօր ուրեմն որոշուած է. Կամպէդդայի մարմինը Բանթէոն պիտի տեղափոխուի եւ զուցէ . . . Պաղաքինն ալ։»

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԹԻՒ

Սառաջիկայ կիւրակէ Մայիս 6ին (երէկ) տեղի պիտի ունենայ Քաղաքապետական ընտրութիւնը այս պատճառաւ Բարիզի պատերը նոր հարներու նման զարդարուած են... անճաշակ կերպով։Զորս տարին անգամ մը Թաղապետական կամ քաղաքապետական խորհուրդը կը փոխուի, այսինքն բոլոր անդամները հրաժարեալ կը նկատուին եւ նորեր կ'ընտրուին։

Ընտրուելու փափաք ունեցողները՝ դոնդղոյն թղթերու վրայ՝ խոշոր յայտարարութիւններ կը փակցնեն պատերուն վրայ, ուր կը տեսնուին թեկնածուին անուան հետ—խիստ մեծ գրերով—նոր ծրագիրը՝ քաղաքական վարչական, կիսմական եւլն։ Աւելցնենք որ՝ թեկնածուն ընտրուելու քիչ շատ բաղդ ունենալու համար մէկ՝ երկու զեկոյցներով բաւականանալու չէ, այլ քանի մը անդամներ իր յայտարարութիւնները փակցնել տալու է պատերուն վրայ. մանաւանդ որ միշտ իր զեկոյցին վրայ՝ իր քաղաքական հակառակորդը ուրիշ զեկոյց մը փակցնել կրնայ, ինքն ալ պէտք է որ անորը գոցել տայ ուրիշ զեկոյցով մը . . . եւ այսպէս հետզհետէ։

Ուշ—ատն օրերէ ի վեր անկարելի է Բարիզի փողոցներէն անցնիլ առանց հաղարաւոր դոնդղոյն յայտարարութեանց հանդիպելու։ Անցորդներու ուշադրութիւնը դրաւելու համար թեկնածուն զանազան հնարքներ կը գործածէ դոնին, թղթի եւ ձեւի մէջ։

Անցողակի միջոցներ թէ ամրոյզ Ֆրանսայի մէջ մօտ 30,000 թաղապետական խորհուրդներ կան, որոց համար երկու հարիւր յիսուն հազարէ ածելի անձինք կը ներկայանան, ընտրանարար միշտ ընտրուելու. յոյսերով։ Ցիշենք նաեւ թէ քաղաքապետութեան խորհրդի անդամը ո եւ է առճիկ չառնար, մինչդեռ ամենաշատ են երեսփոխանները կամ ծերակուտականները. բայց բացառութիւն կայ Բարիզի քաղաքապետութեան անդամներուն համար որոնք միջոցը դած են տարեկան 6,000Ֆր. դրպանին գնելու, իրենց ծախքը կատրելի, օմնիպիւս, ժամանակի կորուստ, եւլն. եւլն։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՄՕՏ ԱՐԿԱԾ ՄԸ.

Շատ յաւելի արկած մը տեղի ունեցաւ երէկ ցուցանդէսին մօտերը։ Ժամը 8ը 50 անցած կամրջի մը (չարժական) որ նոր չենուած էր, փլելով տակէն անցնող ժողովրդին 8 հոգի սպաննեց եւ ուրիշ շատեր ալ վիրաւորեց ծանր կերպով։

Անոնք որոց մարմինները ճանչցուած են իրենց տունները տարուած են իսկ անոնք որ անծանօթ էին տեղափոխուեցան ի Մօրկ՝ ուր ի ցոյց կը դնեն գտնուած եւ չճանչցուած դիակները։

Բանք թէ այդ փլչող կամրջը ցուցահանդէսէն բոլորովին դուրս կը գտնուէր եւ բացարձակապէս արդիւնաւոր տակէն անցնելը, վասն զի դեռ բոլորովին աւարտած չէր եւ գործաւորները մինչեւ վերջ պատուն հոն կ'աշխատէին։ Այնպէս որ սխալմութիւնը աւելի այն կողմերը պատասխանատուութիւնը կ'ընէ։

Դժբաղդութիւնը միշտ օգտակար է բանի մը համար, կ'ըսէ ֆրանսական առած մը. այս արկածն ալ ցուցահանդէսի Տնօրէնութեան աչքը պիտի բանայ, որ չատ աւելի մեծ խնամքով պիտի քննէ չէնքերը՝ տաղաւարները, կամուրջները եւ ամենայն ինչ որոնք ցուցահանդէսին համար չենուած են եւ դեռ չեն վերջացած։

Փլչող կամրջէը կը պատկանէր Երկնագունդի (ցուցահանդէսի հրաշալիքներէն մին) որ կը գտնուի Ամբնիւ Սիւֆրէնի մօտ։ Երկնագունդի անօրէնութեան զիմուելով հետեւեալ տեղեկութիւնները ստացուած է. «Մենք դեռ՝ այս վայրկենիս՝ ճշմարիտ տեղեկութիւն մը կամ բացատրութիւն մը չենք կրնար տալ արկածին վրայ, պէտք է որ քննութիւնը արկածին ճշմարիտ պատճառները երեւան հանէ։ Բացարձակապէս արդիւնած էր կամուրջին մօտնալը. այդ եղած է հաւանաբար՝ այն պատճառաւ որ չրջապտոյտները ուշադրութիւն չեն ուղած դարձնել՝ դրուած արգելքին։»

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՀԱՐԱՒ-ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ՊՕԷՐԱԿԱՆ ՆԱՒԱՆՋԸ

ԱՆԳԼ· ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

ՊՕԷՐՆԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ ԴԷՆ Է

Շաբաթ իրիկուան եւ երէկի բոլոր հեռագիրները նպաստաւոր են Լորտ Ռոսպերդի յաջողութեամբ կը կատարուի։ Պօէրք ամենուրեք կը նահանջէնս Լորտը յաջողեր է իր երկար զաղարման մէջոցին Պլէօմֆոնդայնի անմիջական չրջանները մաքրել պօէրական զանգերէն եւ ձուլակներէն։ Պօէրք ընաւ չեն գիմադրեր Պրանտֆորդի առջեւ, եւ Լորտ Ռոսպերդի քանակն առանց ուրակոծութեան մտեր է այդ կարեւոր քաղաքին մէջ։ Ճակատամարտի մը կ'սպասուի Վինսորկի առջեւ, ուր հետզհետէ կը հասախմբուին Պօէրք։

Մէֆքինկի ազատումը մօտալուտ է. քանի մը օրէն գնդ. Բիլ-Տրը, Լորտ Սալիսպուրիի զաւակը, եւ անոնց հետ նաեւ քաջարի պահակաղօրք չուռնչ պիտի ասենեն Եօհն ամուսան պաշարումէն պիտի ազատուին։ Մէկ կողմէն Զօր. Հրնպրը եւ միւս կողմէն Զօր. Բարինկրը Գլրայէն Մէֆքինկի շատ մօտեցեր են։ Թերեւս այսօր իսկ ազատման բարեբաստիկ լուրն առած ըլլան Անգլիացիք։ Բոլոր ուրիշ կառավարութեան արտօնութիւնը Պէլրայի ճամբով անցն. զօրաց փոխադրութեան համար՝ ամենամեծ դիւրութիւն մ'եղաւ Լորտ Ռոսպերդի քանակին շարժումներուն։ Ամի մը Պօէրք ենչպէս դիմադրեն ամենուն։

Թրանսվալի կառավարութիւնն որոշած է երկրին զուրս հանել բոլոր այն օտար հպատակները, ամերիկացի, գերմանացի, եւլն. որք պատրաստուած չեն մասնակցիլ հրացան մ'առնելով կռուիլ Թրանսվալի համար Անգլիացւոց դէմ։

Թրանսվալի չրջականները Զօր. Համիլտոնի հետ գտնուելով կը քշէ պօէրական զօրախմբերէն մնացած պատերները, կարաւանները կողոպտելու ընդունայն փորձեր կ'ընեն։ Վերջապէս Լորտ Ռոսպերդ ի մօտոյ վճռական յաղթութիւն մը պիտի տանի Պօէրներուն վրայ եւ յանկարծ բանակ պիտի գնէ Բրեզորիայի պարիսպներուն տակ, եւ ա՛յն տանն պիտի տիպ երկրատեւ պատերազմին երրորդ եւ վերջին արարուածը։

Պօէրներուն եւ Պօէրասէր կուսակցութեանց յոյսն իրականութիւն չգտաւ։ Բարեկամաց մէջ Հոլանտացիք խմբովին չապատանեցան։ Զուլուները հանդարտ մնացին։ Պաղատգօնները իրենց տեղն իսկ չշարժեցան, այլ ընդհակառակն մինչեւ նաեւ համակրութիւն ցոյց տուին Անգլիացւոց։ Պաղատգօներուն գլխաւոր ցեղապետ Լէրօթօթի եւ Ցոնգաթան Մալօրօ, ինչպէս նաեւ ուրիշ ցեղապետներ, ամենքն ալ Մաղէրու կը գտնուին, եւ կը յորդորեն իրենց ցեղակիցներն որք սանմանագլխին վրայ մղուած կռիւներուն հանդիսատես ըլլան միայն առանց երբէք մասնակցելու։ Այդ կէս-վայրենի ցեղերուն համար նորօրինակ եւ զուարճալի տեսարան մ'է նոր զէնքերով, իրենց անծանօթ ռազմագիտութեամբ մղուած ներկայ պատերազմը, զոր կը դիտեն ըլլուրներու բարձունքէն ամենայն հեռաքրքրութեամբ։

Աւստրիացի, Գերման, Ֆրանսացի զինուորական քննադատներն իսկոյն սկսած են լեզու փոխել, եւ կ'ըսեն թէ Լորտ Ռոսպերդի վիճակն հիմա . . . . յուսահատական չէ այլ եւս։

Գալով պօէրական պատուիրակներուն, որք Եւրոպայի մէջ յոյսերնին կարած, այս միջոցս դէպի Նիս Սորք կը հաւարկեն, կ'ըսուի թէ Մրացեալ Նահանգներէն ալ բան մը չեն կրնար յուսալ։ Եւրոպա եւ Ամերիկա չեն կրնար, չեն համարձակիր հարաւ—սրիրիկեան Հանրապետութեանց անկախութիւնը պայման դնել Անգլիոյ։ Վիեննայէ կը հեռագրուի որ եթէ Պօէր պատուիրակներն ապարդիւն եղեն Ուաշինկդընի մէջ, անմիջապէս պիտի հեռագրեն Թրանսվալի եւ Օրանժի նախագահներուն որ հաշտութիւն կնքեն, յուսահատ դիմադրութիւն չընեն։ Արդէն յայտնի է որ վերջապէս այսպէս պիտի ըլլայ։ Գերմանիա, Ռուսիա բացարձակապէս չընդունեցին պատուիրակները, նոյնն ըրին նաեւ Ֆրանսա եւ Բելգիա։ Պատուիրակները չատ ցաւեր են Ռուսիոյ բռնած ընթացքին վրայ։ բնաւ չեն յուսար եղեր որ Ռուսիա այսքան պաղ վարուի իրենց հետ, մինչդեռ խեղճ Պօէրները ձայն տարածած էին թէ Ռուսք 2 միլիոն 500,000 զօրքով . . . Հնդկաստան կ'արշաւեն, 20,000 Ռուսք ալ Լոնտոն!!! կ'արշաւեն անոնց։

ԱՊՐԻԼԻ ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Աւստրալիոյ պատուիրակներուն եւ գաղթականաց զօրաց ի պատիւ Ապրիլ 30ին Սէսիլ պանդոկին մէջ մեծ հանդիսութիւն մը արուեցաւ։ զոր համառօտիւ նկարագրեցինք մեր չաբաթ աւուր վերջին թղթաթերին մէջ։ Կայսրէսի իշխանն իրեն ուղղուած շնորհաւորութեանց քանի մը սիրալիր խօսքերով պատասխանելէ ետքը, Լորտ Սալիսպուրի բաժակ առաջարկեց «Վեհ. Թագուհիին կայսերական զօրաց» կենաքին, եւ ըսաւ թէ ամէն մարդ Անգլիոյ մէջ գիտէ թէ ո՞րպիսի սրտութեամբ եւ անչահախնդրութեամբ կը մասնակցին կռուոյն զաղթականք։—«Մրտնչելի պնսպրոն մ'է այս, զոչեց նախարարապետը, որ ո՛չ միայն մեզ զարմանք պատճառեց, այլ ամբողջ աշխարհի ալ զարմանք պատճառեց։ Գաղթականներուն մեզ մատուցած ծառայութիւնք երբէք իրենց նմանն ունեցած չեն։ Կայսրութեան զանազան մասերն աւելի զօրեղապէս շաղախելու համար իրենց տալիք ծառայութիւնը միայն կրնայ հաւասարիլ ներկայ ծառայութեանց։ Ամէն թէ միայն գաղթականութիւնք օգնեցին մեզ չարուն նակելու յաղթական պատերազմը,— վասն զի այժմէն կրնամ այսպէս ըսելայլ բարոյական ազդեցութիւն նուիրեցին մեզ, որ թանկագին ծառայութիւն մ'էր աշխարհի զանազան մասերուն մէջ մեր կայսրութեան դիրքին վրայ հասարակաց կարծիքին ներկայ վիճակին մէջ։ Գաղթականութեանց այս բրածէն եւ հիմա առաջուընէ աւելի կ'զգանք աշխարհի մէջ մեր խաղացած դերին կարեւորութիւնը, կ'զգանք թէ մեր նկարագիրն աւելի կը յարգուի եւ մեր բաղձանքներն աշխարհի մէջ աւելի պատկառելի կ'ըլլան»։

Զէմպրլէն բաժակ առաջարկեց աւստրալիայի պատուիրակներուն, բարի պատասխան մաղթելով անոնց։ — «Ամէնքս ալ համոզուած ենք, ըսաւ Մր. Զէմպրլէն, թէ Աւստրալիոյ բոլոր գաղթականութեանց դաշնակցութիւնը մայրաքաղաքներնիս հետ ամենամեծ փափաքն է։ Գարձեալ ամենքդ ալ համոզիս ենք խոստանալու թէ ոչ ոք ժամանակ որ կայսերական խորհուրդ մը չկայ կայսրութեան մէն մի մասին չահերը ներկայացնելու պաշտօնով, մայրաքաղաքներնիս կը վերաբերի գործել իրենց խնամակալ եւ հսկել այս կայսրութեան ազգային վրայ, որ ապագայ սերունդներուն աւելի մեծ դիպի ըլլայ քան անցեալ սերունդներուն մէջ»։

Եւրոպական մամուլին մէջ զանազան խմբագրականներու նիւթ եղած է Լորտ Սալիսպուրիի ճառը անգլ. գաղթականութեանց մասնաւոր վրայ։

ՊՐՕՏՐԻԻԻ ՃԱՌԸ

Պառլամենտական նախարարի խորհրդական Մր. Պրոտրիք Բոդոմանի մէջ խօսելով Մայիս 1ին, ըսաւ թէ Անգլիա արդի պատերազմին դասերէն օգտուելով, հինգ տարիէն պիտի կարողանայ չարժման մէջ դնել եւ պարենաւորել ներկայ հարաւ—սրիրիկեան բանակին կրկին մեծութեամբ բանակ մը։ «Անգլիա, ըսաւ, ներկայ կռիւէն ամէն ժամանակէ աւելի ուժով դուրս պիտի ելնէ։ Վերանայն պիտի երեւի իր թշնամիներուն. բայց եթէ վերանայութիւնն իրմէ սպասուած արդիւնքը չտեսնայ, խիստ մելancոլիա պիտի բլլայ։

«Անգլիա զինուորական ազգ մը չէ. նախապարձակ չէ. չի ջանար նոր հողեր ձեռք ձգել, բայց պիտի չվարանի պաշտպանել իր ունեցածները։ «Մր. Պրոտրիք կը խորհի թէ հարաւ-Ափրիկեան պատերազմը պիտի ամրապնդէ Եւրոպական խաղաղութիւնը, որովհետեւ ապացուցաց թէ պաշտպանողականի վրայ կեցող եւ նոր զէնքերով զինուող զօրքեր կրնան երկար ատեն դիմադրել իրենցմէ չատ աւելի բազմաթիւ թշնամիներու։ Ջախջախէ կրնաս տանիր ալ անոնց։ Ամենն նախապարձակ պատերազմն երկու անգամ պիտի մատնեն պատերազմի մը ընթացքը գժուարութեան մէջ նետուելէ առաջ։ Մր. Պրոտրիքի կարծիքով երբէք ո եւ է պատերազմ անգլ. ժողովրդեան սակէս աւելի գոհացում պատճառելու. կերպով մղուած չէ։ Թայմ այս հասուածը մեկնելով, կ'ըսէ որ, եթէ նախարարական չրջանակներուն մէջ այսպէս կը խորհին, պատերազմին պակասութեանց մասին բացուելիք քննութիւնները սոսկալի պիտի ըլլան Մր. Պրոտրիքի կարծիքին եղողներուն համար։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՊՕԷՐ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. Ամերիկայի արտաքին գործոց պաշտօնատուներ չուարած մնացած է թէ ինչ բնութիւն ընէ Պօէր պատուիրակութեան եթէ պաշտօնական ընդունելութիւն մ'ընէ՝ ոչ միայն Անգլիան պիտի վշտացնէ, այլ եւ գիւանագիտական միջազգային օրէնքները ոտնակոխ պիտի ընէ։ Եթէ չընդունի, ժողովրդեան զայրոյթի եւ ցասքերուն տեղի պիտի տայ։ Արտաքին գործոց նախարարը պաշտօնապէս կը յայտարարէ թէ Պօէր պատուիրակութիւնը ճիշդ ա՛յնպէս պիտի ընդունուի, ինչպէս որ կ'ընդունուի ակամաւոր անձնուիրութիւններէ բաղկացած մարդիկ մը։ Նախարարը չի կրնար տանց հետ բանակցութեան մտնել, որովհետեւ եւրոպական ա՛յն մէկ տէրութիւն այսպիսի ձեւնարկ մ'ըրած է։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՊՕԷՐԱՍԻՐՆԵՐԸ. — Սպանիական վրիժառու եւ հպարտ արիւնը դեռ չէ կեցած մարսել անգիս-սաքսոն ցեղին իր գլխուն խաղացած խաղը։ Անգլիոյ ընթացքը պատճառ էր որ կորսնցուց Բուռուռ։ Պէէրներն Անգլիացւոյ դէմ կը պատերազմին, որի բան է Ամերիկայի մը համար։ Մարդիկ պատանդներն ուղարկեն միմիանց մը գտնուելով ի նպաստ Պօէրներու։ Զրամ հաւաքեր եւ որոշումներ առեր են Մադրիդի անգլիական դեսպանին բաղաքը նկատողութիւն չէ առնուած թէեւ իրեն հասկցուցեր են թէ կառավարութիւնը հաշտարարի չէ այս եղանակին։

ԹԱԳՈՒՀԻՆ ԵՒ ՍԸՐ ՃՈՐՃ ՀԱՒԱՏՑԴ. — Լէյտմիթի պաշտպան զօր. Սբր Ճորճ Հայլդ Վիքդորիա թագուհին հրաւիրեր է Ռեմնտորի գրկեակին մէջ, Ն. Վեհանութեան Վիքդորիա պատուանշանին Մեծ Խաչը առաւ՝ ինչպէս Լէյտմիթի մէջ ա՛նոր առած ծառայութեանց։ Սբր Ճորճ եւ Ցիկին Հայլդ պալատական կառքով մինչեւ կայարան ապաստարդեցին։

ՕՏԷՍԱՅԻ

Օտէսայի կը հեռագրեն անգլ. թերթերու թէ ռուս կառավարութիւնը չէ դադրեցուցած երբէք իր զինուորական գործունէութիւնը Կեդր. Ասիոյ ուղղութիւնը։ Պատերազմական պաշտօնատան մէջ ամէն որ խարդախութիւններ տեղի կ'ունենան, կ'ըսուի Կեդր. Ասիոյ կիզիչ կեզրան հեռաւորութիւնները կը չափուին, ծրագիրներ կը պատրաստուին, եւլն։

ՔՈՐԷԱՅԻ կառավարութիւնը կը մերժէ Մրացեալ Նահանգաց պալ երբէք հանքային մենաշնորհներ։

ՊԵՐԼԻՆԻ ԵՂԷՔՐԷԼԿՈՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ կեդր. մասնախումբն ուժ հարիւր մեռաք մրցանակ մը տալ որոշած է այն հեղինակին որ անդ. աշխարհաճոյակ թատերգութիւն կեանքը Գերմանիոյ մէջ տարածելու համար պահանջն յարմար գործ մը պատրաստէ։

ՀԲԵԱՅԻ Ի ՌՈՒՍԻԱ. — Կայսրութեան վարիչ Մերակոյսին որոշմամբ բոլոր հրեայ տղաքները որոց հայրն օտարազգակ եւ մայրն Ռուս է, իրենց չափահասութեան միջոցին Ռուս հպատակներու բոլոր իրաւունքները պիտի տրուին։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ. — Բարիզէ կը գրեն Մայիս 2 թուով.— «Այսօր Արուեստանոցին մեծ դէպքն էր երկու չքեղ պալատներու բացումը, որոց մէջ գեղեցուած են Արուեստանոցին զեղարուեստները։ Այս պալատները ըստ ինքեան ճարտարապետական հոյակապ չէնքեր են եւ արժանի են անոնց մէջ ցուցադրուած գեղարուեստական հիանալի հաւաքածոներուն։ Բացման արարողութիւնը չատ պարզ էր։ Հանրապետութեան նախագահը Տիկին Լուպէի հետ, նախարարք ու զանազան բարձրատիճան պաշտօնատարք եւ Ժամ Շէն հասան։ Արուեստանոցին պաշտօնատարք Փոքր Պալատն պատուանդանին վրայ ընդունեցին նախագահը։ Հազարաւոր հրաւիրագրեր հանուած էին։ Բառգունեցողներն առաջ գալով մեծ բազմութեամբ, ընդունելութեան կարգադրութիւնք պակ մը խանգարուեցան։ Ոստիկանութիւնը զոցեց մեծ դուռները, բայց թողլով միայն երկու կողմնակի փոքր դուռներ։ Բանի մը վայրկեան պարզ քաղաքացիներու հետ խառնուեցան նախարարք եւ պետական պաշտօնատարք, որք կողմնակի դռնէ մը վերջապէս ներս մտան։ Ընդհանուր դժգոհութիւն մը կար, եւ կաղմակերպութեան թերութենէ առաջ եկած անկարգութիւնը սեւեց մինչեւ իրիկուն։ Հանրապետութեան նախագահը Փոքր Պալատն աչքէ անցնելէ ետք առանձին, որովհետեւ նախարարք եւ պետական պաշտօնատարք բաղ'ռ թեան պատճառաւ իրմէ հեռի կը գտնուէին, մտաւ Մեծ Պալատը։ Դուռները բաց էին, բայց նախագահական թափորը ներս մտնելէն անմիջապէս ետք՝ քաղաքապետական պահնորդներ հրաւիրեալներուն մուտքն ալ արգիլեցին։ Եօթն վայրկեան վերջ միայն, արտօնուեցան մաս առ մաս ներս մտնելու։»

Երկու չքեղ պալատներուն մէջ ամփոփուած գեղարուեստական առարկաներուն նկարագրութիւնը վաղուան թուով։

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ԵՒ ՕՏԷՍԱՅԻ մէջեւ ուղղակի եւ արագ չոգենաւային երթեւեկութիւն մը պիտի հաստատուի։ Այս մասին ծրագիր մը կը պատրաստուի Ռուսիոյ ելմտական եւ հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեանց մէջ։

ՄԱՑԻՍ ՅԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ. — Բոլոր եւրոպական մայրաքաղաքներն եւ մեծ քաղաքներէն եկած հեռագրեր կը ցուցընեն թէ Մայիս 1ի օրն ամենայն անդորրութեամբ անցեր է։ Գործաւորներէն ոմանք նոյն օր արձակուրդ ըրեր են։ Այս տարին գիտել կը տրուի թէ պարզապարի կը պակսի Մայիսի առաջին օրը չաշխատողներուն թիւը։

ՄԱՇՈՒ ՄՈՒՆԲԱՅԻ արուեստագէտին մահը մեծ ցաւ պատճառած է Մասնաւորաբար Հիմնարկեալ հանդանակութեան սկսեր է Ելեզդայի մէջ արձան մը կանգնելու համար։ Մաշու մեռնելը պատուիրակութիւն մը յայտարկութիւն ներկայ պիտի գտնուի։ Մարդիանը Փաշա պատան պիտի փոխադրուի։

ԼՈՆՏՈՆԻ ԲԱՆԻՊՆԵՐՆ ՈՒ ՕՐԼԷԱՆԻ ԴՈՒՔՍԸ. — Անգլիացիք սոսկալի կատաղած են Օրլէանի Դուքսին դէմ։ Դուքսին եւրոպական լրագրոյց մէջ հրատարակած անգլիատեաց յոյսերն ալ Լոնտոնի մէջ մեծ ցաւ մատնեցին թէ զայրոյթի պատճառաւ են Անգլ. այն ընկերութիւններն ու Բլիսպերն, որոնց կ'անդամակցէր Դուքսը, այլ եւս գիտցը պիտի չընդունին իրենց մէջ եւ անուն ալ ուրիշ են իրենց արձանագրութիւններուն։

ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԷՋ ՆԱԲՈԼԷՈՆԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱՀԱՅ. Մր. Պերլին քաղաքն ալ իր եկեղեցն ունեցաւ, որուն հնդինակն է Պավերայի նախկին նախարարի մը որդին։ Այս թատերախաղ Ֆրանսականէն աւելի յաջողած է։ Ժամանակէ մ'ի վեր Գերմանացիք մեծ կարեւորութիւն կուտան Նաբոլէոնեան յիշատակներու։ Մեծն Նաբոլէոնն վերջ կարգն եկած է իր որդւոյն, որ կը կոչուի Հռոմոյ Թագաւոր։ Իր թատերախաղին մէջ հերոսին դերը չատ աւելի ճշգութեամբ ներկայացուցած է Հռոմոյ թագաւորին կեանքը, ձգտումները եւ մանաւանդ մասնը Մեծ յաջողութիւն գտած է այս խաղ Գերլինի մէջ։ Ներկայացման օրը հանդիսատեսներ թատերդն դրան առջեւ իրարանցած էին։ Ցեղաց չդատելու պատճառաւ չատեր չկրցան ներս մտնել։ մարդ տոմսերը մինչեւ 10-20 մարքի ծախուեցան։

ՅԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒԻՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 4 Մայիս. — Պրոնտֆորդէն կը հեռագրեն. — «Անգլիացիք առին Պրանտֆորդ, յանկարծակի ընելով Պօէրները որոնք իսկոյն եւ քաշուեցան դէպի Վինսորի։

—Պրանտֆորդի գրաւումը տեղի ունեցաւ առանց ո եւ է գիմադրութեան Պօէրներու կողմէ։ Անգլիացիներու կորուստներն աննշան են։

—Երեսփ. ժողովին մէջ վիճաբանութեան ենթարկուեցաւ պատերազմական նախարարին թաչակը նուազցնելու առաջարկը, իբր բոլոր Լորտ Ռոսպերդի տեղեկ-

կազմին հրատարակութեան համար Սրիոն Բօքի աղէտքին առթիւ։ 99 ձայնի մեծամասնութեամբ մերժուեցաւ այս առաջարկը։

—Անգլիացիներուն յառաջխաղացումը դէպի Հիւսիս կանգ առած է. բազմաթիւ Պոէրներ խոնուած են Օրանժի հարաւակողմը։

ԹԱՊԱՆՁՈՒ. — Պոէրները պարպելին Թապանչուլի լեռը եւ հիւսիսի ուղղութեամբ կը յառաջանան։ Իրենց պաշտպանութեան համար թնդանօթ մը թողուցին, որ կը չարունակէ ռմբակոծել անգլ. բանակատեղին։

ԲԱՐԻԶ. — Պոէրական պատուիրակութեան ամերիկեան ժողովրդին ուղղած մանիֆէստոն կը յայտարարէ թէ պոէրական պատուիրակութեան նպատակն է Պատութեանց գործադրել տալու ճգնիլ Լահէյի Դեսպանախորհրդին սկզբունքները, եւ Միացեալ-Նահանգներու օգնութիւնը խնդրել ներկայ եղբայրասպան պատերազմը դադրեցնելու համար։

—Ռուս մամուլը անկարելի կը նկատէ Պատութեանց միջամտութիւնը Թրանսվալի պատերազմը դադրեցնելու համար։

ՊԵՐԼԻՆ.—Ֆրանց-Եոզէֆ կայսեր ժամանումն ի Պերլին չատ փայլուն եղաւ։ Վիլհելմ կայսրը ընկերակցութեամբ պալատական բարձր պաշտօնատարներու, կայսրանին մէջ ընդունեց Աւստրիոյ կայսրը երկու Վեհապանծներն երկրորդ ողջագուրեցին զիրար։ Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրը պալատ հասաւ անոնցմէ ետքը մը ծափահարութեանց մէջտեղ։

Երեկոյին չքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Ֆրանց-Եոզէֆ կայսեր, որ Գերման կայսերական ոստին մէջտեղ նստած էր, իր դիմացն ունենալով վարչապետ Հոհենլոէ իշխանը։

Վիլհելմ կայսրը բաժակառաջ մը արտասանելով՝ շնորհակալութիւն յայտնեց Ֆրանց-Եոզէֆ կայսեր այցելութեան համար։ Ի վեր հանեց այն խանդավառ ընդունելութիւնը ժողովրդեան, որ ոչ միայն կը յարգէ յանձին Ֆրանց-Եոզէֆ կայսեր մեծ եւ խնամատուն փեհապետը, այլ եւ հաւատարիմ բարեկամն ու դաշնակիցը իր մեծ հօր, հօր եւ իրեն Վեհապետը կ'ուզէ յարգող սերնդեան ընծայել սէր մը եւ բարեկամութիւն մը, տունէն թանկագին գոնարը, զոր Դահաժառանգ իշխանը կարենայ ընդունիլ երբեք։ Այս այցելութիւնը, ըսաւ, միւսնոյն ատեն պիտի ապացուցանէ իր մեծ հօր կնքած Զինակցութեան ազնիւութիւնն ու ապահովութիւնը, որ երեք ժողովուրդներու վեհապետներ իրարու կը միացնէ անդրդուելի կերպով, հակադակ նոգեկան քննադատութեան մը, եւ որոնք մինչեւ հիմա յաջողեցան խաղաղութիւնը պահպանել եւ ամրողջ աշխարհի մէջ խաղաղութեան երաշխիք մը նկատուեցան։ Վիլհելմ կայսրը Իր եւ իր ժողովրդեան շնորհակալութիւնները կրկնելով, «Կեցցէ՛ Ֆրանց Եոզէֆ կայսր»ը զոչեց։

Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրը յուզուած պատասխանեց իր շնորհակալութիւնն յայտնելով Վիլհելմ կայսեր բաղդերուն եւ մայրաքաղաքին ընդունելութեան համար։ «Այն անսղղողդ բարեկամութիւնը որ մեզ կը միացնէ, թանկագին կապ մը կը ձեւացնէ մեր կայսրութեանց եւ ժողովրդներուն միջեւ, որոնց արժէքը կաւելցնայ մեր բարեկամին եւ զինակցին իրաւիրաւ թագաւորին աջակցութեամբ։ Այդ նոր զակցութիւնը խաղաղութեան ամրոց մըն է Եւրոպայի համար»։ Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրը ի վեր հանեց Վիլհելմ կայսեր արժանիքները, թէ՛ եւ թէ՛ մեզ հոր ապահոված բարեբաստիկ գործը պահպանելուն համար։ Յայտնելով թէ այդ բարեկամութիւնը պիտի չարունակուի, Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը՝ Վիլհելմ կայսեր ու կայսրուհին կեանքը բաչխակ պարգեւեց։

Երեկոյին չքեղ լուսապատկերներ կատարուեցան։ Նուագահանդէս մը տրուեցաւ։

—Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրը աւստրիական բանակին ընդհ. մարէշալ անուանեց զՎիլհէլմ կայսր։ Աւստրիոյ կայսրը Պերլինի քաղաքապետին բարի գալստեան ճառին պատասխանելով՝ ըսաւ թէ իրեն եղած մեծաշուք եւ սրտագին ընդունելութեան մէջ կը տեսնէ նոր ապացոյց մը այն անդրդուելի բարեկամութեան, որ զինք կը միացնէ գերման վեհապետին եւ ազգին թէ ատոր հզոր արձագանքը կը գտնէ ժողովրդեան մէջ։ «Հոս ինչպէս նաեւ մեր մէջ։»

Վիլհելմ կայսրը «Սեւ Արծիւ»ի ականակուռ պատուանշանը տուաւ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար կոմս Կոլուխովսքիին։

Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը այցելութիւն տուաւ գերման կայսերական ընտանիքին եւ օտար Պետութեանց դեսպաններուն։

Իր այցեւտումը զրկեց վարչապետ Հոհենլոէ իշխանին եւ արտաքին գործոց նախարար Մ. Պիւլովի։

ՎԻԵՆՆԱ. —«Բոլիդիչէ Բօսէսրօնաէնց»կը յայտարարէ թէ, վատերական տեղեկութեանց նայելով, Սքիպլի եւ Բրիզրէնտի աւստրիական հիւպատոսներուն դէմ եղած սպառնալիքներու կարծեցեալ լուրերը նըպատակաւոր յերիւրանքներ են։

ԲԵՌԼԻՆԻՈՒՐԿ. — «Նովոյտի» Պերլինի հանդէսներուն նուիրուած յօդուածի մը մէջ սա հարցով կ'զբաղի թէ՝ 1879ին կնքուած աւստրեւոուս համաձայնութիւնը չպիտի խանգարի արդեօք Պերլինի մէջ երկու վեհապետներու տեսակցութեամբը։ Նովոյտի սպէս կ'եզրակացնէ. «Մինչ որ ալ ըլլան Պերլինի մէջ կատարուած բանակցութիւնք, կնքուած նախորդ համաձայնութիւնը պիտի չարունակէ։ Ոչ միայն Աւստրիա եւ Ռուսիա այլ եւ բոլոր Պալքանեան Պետութիւնք զոհ են իրաց արդի վիճակին եւ կը փափաքին խաղաղութիւնը պահպանել։ Այդ համաձայնութեան չարունակումը, հետեւաբար, անհրաժեշտ է բոլոր Պալքանեան Պետութեանց շահուն համար, թէեւ բանասէ մը չըլլայ անիկա»։

—Մեծ-Դուքս Քոնսդանդին Քոնսդանդինովիչ հոս հասնելով Կայսեր ու իշխաններուն կողմէ ընդունուեցաւ։ Ժողովուրդը ջերմապէս ծափահարեց զայն։

—Իսպանիոյ դահաժառանգ Նարոլիի իշխանը հոս հասաւ։ Վիլհելմ կայսրն ու իշխանները կայսրանին մէջ ընդունեցին զայն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՈՒԺՈՒՄՆԱԿԱՆ Խորհուրդը Շաբաթ օր Մաքրի-պիւղի եկեղեցւոյն քարոզիչ Ասպասնի Տ. Եղնիկ եպիսկոպոսի պաշտօնագիր մը ուղղելով, յանձնարարեր է որ Թաղ. Խորհուրդին հետ համախորհուրդ, վարժարանին շրջիկ դարձած խնդիրներուն տակաւին, ծագած անհամաձայնութիւնը լուծանելու համար կարեւոր անօրինութիւններն ընէ։

ԳԱԼԱԹԻԱ Խորէնեան Ազգ. վարժարանը երկու հարիւր մօտ երկսեռ մանկան ունի, սակայն իր հոյակապ շէնքին հակառակ՝ կրթական վիճակը չատ անկերպարան է։ Հոգաբարձութիւնը անուանական է, տեսչութիւնը յանձնուած է վկայականը զեռ նոր ստացած անփորձ ուսուցչի մը։ Հոգաբարձութեան անգործութիւնը զբաղին սեպհական ներս չեն մնար բնաւ, չենք գիտեր ինչո՞ւ, կը զրէ մեզ «Թաղեցի հայր մը»։ Տնօրէնին արտադրութեան տակ գրատուներու մանաւանդ մը հաստատուած է կարծես, ամիսը անդամ մը աշակերտներուն դասադիրքերը կը փոխուին կանխիկ գրամ գանձուելով։ Ինչ անդիտութիւն է սա, թաղերնիս Եանուսի դասակարգի անձերէ կը բաղկանայ, եթէ պաշտօնեութիւնը բացէն շահ մը ընել կ'ուզէ, հարկ պէտք թաղ մը թող երթայ։ ալ բա՛ւ է։ Թաղ. Խորհուրդը ինք պէտք է ասանձնէ դպրոցական գործին հոգալու պաշտօնը։ Այս վիճակ պատիւ չի բերեր մեր թաղին, որովհետեւ մեր եկեղեցւոյն եկամուտները զեռ չատ ու չատ կը բաւեն մեր վարժարանի պէտքերուն։

«Թաղեցի հայր»ը ի վերջոյ տեղւոյն թաղ. Խորհուրդին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, իրենց այս վիճակին լուրջ եւ անմիջական կարգադրութիւն մը ընելու համար։

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ Կիրակնօրեայ Դպրոցը բացուեցաւ։ Նեսաբ տեղի ունեցաւ երէկ, Թերայի Արհեստանոցին մէջ։ Ուսուցիչներու եւ ուսուցչուհիներու ոտուար բազմութիւն մը ներկայ էր։ Ներկայ էին նաեւ Տր. Մատթէոսեան եւ Տր. Խաչիկեան էֆենդիները։ Գէրպէրեան էֆ.ի քիչ մը ուշացնալուն պատճառաւ, առաջին անդամ Թորգոմեան էֆ. իր յոգի եւ թրթռացող ձայնով իսկեցաւ դպրոցական հիւանդութիւններու, կարճատեսութեան, անարիւնութեան, ջղային ակորութեան վրայ եւ ամէնէն ուելի ծանրացաւ «խախտերու ախտն», այսինքն մանկանց թշնամիին վրայ, եւ մասնաւորապէս այս վերջինին առնելի հետեւանքները։ Պէրպէրեան էֆ. խօսելով Հոգեբարձութեան վրայ՝ կիրքերուն բուրգանին ուսումնասիրութիւնն բրաւ եւ հանելի օրինակներով հարեւելով իր լուրջ ու չոր նիւթը՝ ծանրացաւ ինքնասիրութեան, եսասիրութեան, չարիներկանութեան եւ վերջապէս իսկապէս ընտանիքի մը կազմակերպութեան վրայ։

Դիտողութիւն մը, եթէ ներելի է, կիրակնօրեայ Դպրոցներու մասին։ Արհեստանոցը հեղհեղէ լոկ լսարանի մը երեւոյթը առնելու վրայ է։ Առաջները ուրախարիթ էր տեսնել ուսուցիչներ եւ ուսուցչուհիներ, որոնք նօթագրելու ճանճրութիւնը քիչ չատ յանձն կ'առնէին։ Իսկ հիմա՝ միայն մտիկ ընելով կը զոհանան . . . եթէ երբեք չքնանան։

ՏԷԱՐՊԷԲԻՐԻ առաջն. Տեղապահ Տ. Եղեկիէլ Վ. ընդարձակ տեղեկագիր մը յղած է Պատրիարքարան, վիճակին եկեղեցական եւ կրթական գործերուն նկատմամբ։

ՄԱԲՐԻԴԻԻՂԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ ԵՒ ԿՐԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԶԸ

Մաքրիզիւղի վարժարանին խնդրոյն առթիւ Կրթական Տեսուչ Փալաքաչեան էֆ. նամակ մը զրկած է մեզ, զոր պիտի հրատարակենք վաղուան թուով։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Ուլսյի Ա. ասոիճան տրուեցաւ Սելանիկի Նահանգին ընդհ. քարտուղար Նէճիպ պէյին։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ա. կարգի Մէճիտիէ՝ Մարաշի երեւելիներէն Նէվրէս փաշայի եւ Էմիրնէցի Նազմի պէյին։ Գ. կարգի Օսմանիէ՝ Տիարպէքիրի մէջ Խազինէ վէքիլի Պողոս էֆ.ին։ Ա. կարգի Շէֆգաթ՝ Պէշիքթաշի ոստիկանապետ Վահիտ. Հասան փաշայի անդրանիկ աղջկան։ Բ. Շէֆգաթ՝ կրասեր աղջկան։ Իմթիազի ոսկի շքանշան՝ Կիւմիւշ—Սուլի հիւանդանոցին բժշկապետ Սէլամի պէյին։

ՈՒԲԲԱԹ օր Սելանիքի արարողութենէն յետոյ աւստրիական դեսպան Պարոն Բալիչէ պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Վեհ. Սուլթանին։ Դեսպանը Ն. Վեհափառութեան ներկայացուց Թրնէթաքսիս իշխանն ու իշխանուհին որ մայրաքաղաքս եկած են։

Վեհ. Սուլթանը Ա. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տուաւ իշխանին եւ Ա. կարգի Շէֆգաթ՝ իշխանուհիին։

ԹՈՒՐԲԻՍ. ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Վեհ. Սուլթանին առաջին թիկնապահ Շաքիր փաշա, որ Գերմանիոյ զահաժառանգ իշխանին չափահասութեան հանդէսներուն ներկայ պիտի ըլլայ ի դիմաց Ն. Կ. Վեհափառութեան, Վեհ. Սուլթանին շնորհաւորութեան մէկ նամակն ալ տարած է Կայսեր։ Այս առթիւ Օսմ. պատուիրակութիւնն հանդիսաւոր կերպով պիտի ընդունուի Վիլհելմ կայսեր կողմէ։ Ունկնդրութեան ներկայ պիտի ըլլան դահաժառանգ իշխանն եւ Պերլինի Օսմ. դեսպանը։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԻՄԱՄՆԵՐԸ. — Վեհ. Սուլթանը խմանալով որ Հնդկաստանի մէջ բնակող լաստմթիւ իսլամներ սովէ կը տառապին, հրամայեց յանձնաժողով մը կազմել, որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ հանրային հանգանակութիւն մը կազմակերպել։ Հաւաքուած դրամը եւ Հնդկաստանի մերձակայ կուսակալութիւններէն, ինչպէս Պաղատէտ եւ Թասրայէ տրամիք պիտի զրկուի Հնդկաստանի Իսլամ սովեալներուն։ Վեհ. Սուլթանը մեծ գումար մը նուիրեց այս նպատակաւ։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ վերակազմելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը, որ Կայս. Պալատան մէջ կը գումարուի, հիմա սա խնդրով կ'զբաղի թէ հարկ է Ռոկելֆիլրի մէջ գտնուող Թորիկսանեան տորմիղին մէջ բարեփոխութիւններ ներմուծել։ Ծովային նախարարութեան արուեստագիտական յանձնաժողովը գրաման առած է քննել դայն եւ հարկ եղած պարտաւորութիւնները տեսնել։ Աւելորդ նուազարդին մէջ։ Ութ մարտանաւեր Բրուբի թնդանօթներով պիտի զինուին։

ՕՍՄ. ՀՐՆՏԱՆԻՆ.—Կայս. թնդանօթարանը պատրաստած է թնդանօթներ, մարագայներ եւն. որոնք Կայս. մէկ քանի զօրաբանակները պիտի զրկուին։

ՄԱՒԶԵՐԵԱՆ ՀՐԱՑԱՆԵՐԸ.— Կայս. հրամանաւ պատերազմական ատեանին նախագահ Հագիզ փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ Բէհատանէի մէջ փորձել Արքունի Թնդանօթարանի մէջ շինուած Մաւզերեան հրացանները, որոնցմէ իրր նմուշ մէկ քանի հատ Վեհ. Սուլթանին մատուցուեցան։

ԱԿԱՅԱՐԱՐՆԵՐՈՒ Խորհուրդին որոշումով, այսուհետեւ ո՛չ ոք կարող պիտի ըլլայ իր անունն ու մականունը փոխել, առանց նոյն Խորհուրդին որոշման, որ այդ փոփոխութեան չարժառիթները պիտի քննէ։

ԴԱՄԱՍԿՈՍ-ՄԷՔԲԷԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ. — Հանր. շինութեանց Նախարարութենէն 12 երկրաչափ, քաղաքային ճարտարագիտութեան վարժարանէն 30 հոգի եւ մէկ քանի քարտուղար, որոնք Դամասկոս-Մէքքէ երկաթուղիի շինութեանց պաշտօնեայ ընտրուած են, մէկ քանի օրէն պիտի մեկնին մայրաքաղաքէս։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Հանր. շինութեանց Նախարարութիւնն իմացած է թէ Ս. Ժան Տաքը-Դամասկոս երկաթուղիի գծին մնացեալներին տէրը Մ. Բիլլինկ, որ հիմա Լոնտոն կը գտնուի, գլխաւորներ կ'ընէ, երկաթուղիի գծին ուխտաւորները շարունակելու նպատակաւ նոր ընկերութիւն մը կազմելու համար։

ՊԷՐՈՒԹԻ ՄԷՋ ԹՐԱՄՈՒԷՑ.—Պէրութի երեւելիներէն Իա էֆ., որ Պրիւսէլէն Պոլիս դարձած է, Պէրութի մէջ թրամուէյի գծի մը շինութեան համար մենաշնորհ խնդրած է Հանր. շինութեանց Նախարարութենէն, որուն ներկայացուցած է արդէն պայմանագրութեան ծրագիրն ու յանձնառութեան տետրակը։

ՍԵՐՊԻՈՑ արտաքին գործոց պաշտօնական գլխաւոր Տր. Միլոշ Բէգրուիէվիչ անցեալ շաբաթ Մանասթիր հասեր է։

ԲԱՂԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ որոշեց Ունդարանի կամուրջին առջեւ գտնուած հրապարակին վրայի չէնքերը գնել, հոն փոխադրելու համար բանջարեղէններու շուկան, որ Էմին-Իօնիւ կը գտնուի հիմա։

ԳՈՆԵԱՑԻ կուսակալութիւնը Երկրագործական Նախարարութեան զրկեց իր հողագործական արտադրութեանց նմոյշները, որոնք Բարիզի Արուեստահանդէսը պիտի զրկուին ցուցադրուելու համար։

ԽԸՏՐԻԼԷԶԻ առթիւ, Կայս. հրամանաւ երէկ առտու գառնուկ, հիվա եւ ազգոն տրուեցաւ Կայս. բոլոր զինուորներուն։

ԿՐԷՏԷԷՆ 74 իսլամ դպրոցական իլմիր հասան։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ Միր լրագիրը կը ծանուցանէ Պուլկար կառավարութիւնը պաշարման վիճակ յայտարարեր է Ռուսճուքի մէջ։

ԹՐԱՄՈՒԷՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ Քաղաքապետութեան հաւանութեան ենթարկեց իր այն որոշումը, որով իր տոմսներուն գինը պիտի իջեցնէ։

ՊԱՑԹՈՒՄ ՄԸ ՊԵՐՈՒԹԻ ԱՌՋԵՒ.— Իզմիրի «Էմբարսիալ» լրագրին մէջ կը կարդանք թէ Ապրիլ 8ին թորբիլանաւ մը պայթեր է Պէրութի առջեւ։ Անա՛ այդ արկածին մանրամասնութիւնները.

Պէրութի կուսակալը անգլ. նաւ մը նստած էր Ափրիկեան Տրիպոլիս երթալու համար, ուր քննական պատգամ մը պիտի կատարէր։ Կուսակալին ողջերթ երթալու համար՝ քաղաքին օտարազգի երեւելի անձնաւորութիւններէն ոմանք ուրիշ նաւ մը նստած էին, որ մինչեւ նաւահանգստին ծայրը կուսակալին նաւուն պիտի ընկերանար։ Այս վերջինը հազիւ թէ քանի մը հարիւր մէթր ճամբայ կտրած էր, կամ-սան պայթեցաւ յանկարծ եւ նաւը օդն ելլելով՝ քանի մը վայրկեան յետոյ կրասուեցաւ ալիքներուն մէջ։ Զկնորսի երեք նաւակներ որոնք հոն տեղւոյնք կը զբաղուէին, իսկոյն օգնութեան փութացին, սակայն նաւուն մէջ գտնուողներուն մեծ մասը տարէն իսկ կորսուած էր։ Զոհերուն թիւը աղէտին օրը 18–20 հոգի կը հաշուուէր։ Զոհերուն մէջ կը գտնուի կոմս Թարազի եւ Միշէլ Ուզդրոս էֆ., իսկ Պէրութի Օսմ. Պանքային մանաճիւղի տնօրէն Պ. Լաւար եւ Պ. Լաղուր ազատեր են։

Պէրութի մէջ ոստիկ յօդուած մը կը պրէր։

Իզմիրի «Ամալիէա» լրագիրը, որ Պէրութի «Սէֆէրաթ-իւլ-Ֆիրուզ» թերթէն կ'առնէ այս լուրը, պայթած նաւուն զոհերուն անունները առաջ կը բերէ եւ կ'ըսէ թէ այդ նաւը «Սէհար» թօրփիլանաւն է։ «Իսմարիլ» պահանջանաւուն հրամանատարն, տեղակալ Միսհաթ էֆէնտիի, վաճառական Հալիլ էֆ.ի դիակները գտնուեր են։

Թորբիլանաւուն հրամանատարն ազատեր է։

Այդ լրագրին գրածին համաձայն, զոհերուն թիւը 34 է։

Պայթումն առաջ եկեր է բուռն ճնշումէ։

[Սերվեդ]

ՌԷՅԻՆ ԵՒ ԹԷՄԷԹԻԻ ՏՈՒՐԲԸ.—Ասկէ առաջ գրուած էր թէ Ռէյնի պաշտօնեաները բեմբրիի տուրք պիտի վճարեն։ Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, Ռէյնի պաշտօնեաները իրենց ամսաթոշակներուն 100ին 20ը զեղչելով՝ մնացեալ գումարին վրայ թէմէթիի տուրք պիտի վճարեն։ Այս որոշումը Ռէյնի հաղորդուելով, պաշտօնեաներուն եւ անոնց ստացած ամսաթոշակներուն ցանկն ուղղուեցաւ։ Ռէյնին մերժեց այդ ցանկը տալ։ Դատական իշխանութեանց գանգատներուն վրայ, եղարքոսական շրջաբերական մը զրկուեցաւ, որուն մէջ ըսուած է թէ Ռէյնի պաշտօնական ընկերութիւն մը չէ, հետեւաբար Ռէյնի պաշտօնեաները թէմէթիի տուրքին ենթակայ են։ Մանաւանդ որ Ռէյնի յանձնաժողովի տետրակին Ե. յօդուածը կը տրամադրէ որ Ռէյնին ամէն կարգի պաշտօնեաները թէմէթիի վճարեն, ինչ որ Պետական Խորհուրդի որոշման կատարելապէս կը համաձայնի։ Այս որոշումը հաղորդուեցաւ առ որ անկ է, որպէսզի այդ տուրքի գանձման մէջ Պետ. Գանձուն ո՛ւ է վնաս չհասնի։

Սէրվէթի մէջ կը կարդանք. «Գումգարաբուի հայոց եկեղեցւոյն երկու քահանաներէն մէկը միւսին մօրուքին մազերը թել թել քաշած ըլլալուն համար, առաջինը պաշտօնազուրկ եղած է»։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ 5 Մայիս

Ֆրանսական Ռանթ		101 15
Օսմ. Ռէժի	»	327 —
Օսմ. Քոնս. սկրի Դ.	Ֆր.	23 50
Բուսէլի երկաթուղի	Ֆր.	122 75
Օսմ. Պանքա		579 —
Թրանսվալ		74 25

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՑ ՑԱՐԶԱԿՈՂԱԿԱՆ ՑԱՌԱՋԱԽԱՂԱՑՈՒՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 5 Մայիս. — Լորտ Ռոպերդս Պրանտֆորդէն կը հեռագրէ Մայիս 4 թուով. — Հեծեալ հետեւակազօրքը մինչեւ Վէդ գետակն հասաւ։ Ուրիշ զօրագունդեր վազը հոն պիտի երթան։ Մինչեւ այդ տեղ երկաթուղիի գիծը նորոգուած է (Վէդ գետակը Պրանտֆորդէն 30 քիլոմէթր հեռու է)։

—Զօր. Հընդը որ Մէֆքինկի օգնութեան գացած էր, Ուիթասորդէն առանց դիմադրութեան գրաւելէ ետք՝ Վասլ դեսոէն անցեր է։ Դէպի Մէֆքինկ կը յառաջանայ։ Զօր. Բարրինկդըն 4000 հոգիով հիւսիսակողմէն Մէֆքինկ հասաւ։

—«Տէյլի Էքսբրէս» կը ծանուցանէ թէ Պոէր պատուիրակները մանիֆէստօ մը ուղղեցին Անգլիոյ, յայտարարելով թէ կ'ուզեն իրենց անկախութիւնը պահպանել եւ կը փափաքին որ արիւնահեղութիւնը դադրի։

—Անգլիական կառավարութիւնը որոշեց Պոէր զերիները Սէյլան զրկել։

—Զօր. Հուայդ զրաւեց Ամիդֆիլտն որ մէկ քանի օրէ ի վեր Պոէրներուն ձեռքն էր։ Զօր. Պրէպէնդ մեկնեցաւ Զօր. Ռընսրլի միանալու համար։

ՔԻԲԻԱՆԻՆ.— «Քէյբ Թայմզ» լրագիրը կ'իմանայ թէ Պոէրք մեծ ընդդիմութիւն մը չպիտի ընեն Բրեդորիայի մէջ։ Իրենց նոր մայրաքաղաքին՝ Էդզենպուրկի մէջ ուրուութիւններ կը տիրեն, ուր պաչար եւ ռազմամթերք կը տանին։ Նախագահ Քրուկէր Բրէդորիա պիտի մնայ։ Իշխանութիւնք կարելի եղածը կ'ընեն հանքերուն վնաս մը չհասնելու համար։ Ուսուցիչի պաշարն առատ է։

—Գ. Շրայներրի կալուածները պահպանող ոստիկանին դէմ սպանութեան փորձ մը եղաւ հրազէնով։ Ոստիկանը չի վիրաւորուեցաւ։ Կ'երեւի թէ չարագործը սպանել կ'ուզէր Գ. Շրայներրը։ Կ'ըսուի թէ հակասեմական գաւադրութիւն մըն է ոստիկան։

ՊԵՐԼԻՆ. — Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրը «Էլիզապէթ» պատուանշանին մեծ խաչը նուիրեց Ակուսթա-Վիքթորիա կայսրուհիին եւ այլ պատուանշաններ տուաւ գերման իշխաններուն, վարչապետին եւայլն։

—Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրը վազը պիտի ընդունի Պերլինի դիւանագիտական մարմինը եւ գերման դաշնակցային խորհուրդին անդամները։

—Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրն ունկնդրութեան ընդունեց կոմս Կոլուխովսքին։

—Գերմանական զօրագունդի մը սպաներուն կողմէ, որուն պատուակալ պետն է Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրը, հացկերոյթ մը տրուեցաւ Զինուորական սկուտիին մէջ ի պատիւ Աւստրիոյ կայսեր։ Ներկայ էին կոմս Կոլուխովսքի, կոմս Պիւլով, Պերլինի աւստրիական դեսպանը, աւստրիական բանակին սպայակոյտն պետը։ Վիլհէլմ կայսրը բաժակ մը պարպեց Ֆրանց-Եոզէֆ կայսեր կենաց։ Բաւ թէ զօրագունդին կողմէ իր հիրին ուղղուած կեցցէները կը հնչեն ամբողջ բանակին ու երկրին մէջ։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 Մայիս. — Լոնտոնի արքայական Ակադեմիային մէջ տրուած հացկերոյթին ներկայ էին Շուէյտի թագաւորը, Կայզէր իշխանն եւ Լորտ Սալիսպրի, որ կարեւոր բանախօսութիւն մը արտասանեց, յայտարարելով թէ, Լորտ Ռոսկերդս եւ Լորտ Բիշնէր երկրին ամբողջ վստահութիւնը դրաւած են։ Լորտ Սալիսպրի իր բանախօսութիւնն տարաւեց, որեկով թէ անոնց մասին կը նախընտրէ խօսիլ այն ատեն երբ լռութիւնը տիրէ պատերազմի գաշտին վրայ։

—Կարեւոր կոխիներ տեղի ունեցեր են Բուսմասիի շրջակայքը։ Օգնական զօրագունդերու կ'սպասուի Ադբրայէ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Քաղաքական շրջանակներու մէջ կը հաստատուի թէ Աւստրիոյ կայսեր այցելութիւնն ի Պերլին քաղաքական նշանակութիւն չունի բնաւ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԱՐՄՏԻԲ.—Ցորեն. Շաբաթուս հասաւ եւ ծախուեցաւ կանոնաւոր տեսակէտ։ Ասատոլ 7,000, Պրատիլա 27,000, Կերբա ծախուեցաւ 165,000 քիլէ եւ ոչիտակ 5000 քիլէ։ Օլասն կ'արժէ 35-36 փր։ Մարսիլիայի մէջ Պէրատանաքա կ'արժէ 21¾-22։ Ալէքսանդրիոյ՝ 21¾, Նիքոլաէֆիր՝ 20¼, Մարիանոբոլի 21։ — Հանար.—Վաճառում չկայ, Իզմիրի մէջ ալ չկայ.— Եգիպտացորեն.— Հրապարակը հանգարտ է, վաճառում 2000 պարկ Սեւ Ծովու տեսակ արտասահմանի համար օլասն 21—21½ փարա, Իզմիրի

Հայասար Փաշա—Էնկիւրիի գիծ

ԵՐԹԵՎՆՈՒԹԻՒՆ 1900 ԱՊՐԻԼ 22ԷՆ ՍԿՍԱԼ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		1	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23
Բարաքէօյ Կամուրջ	ժմ.												
	մկ.												
Հայասար Փաշա	ժմ.												
	մկ.												
Գալաթա Փոստատուն		10 33	10 55	11 20	11 48	12 —	12 27	12 55	1 27	1 57	2 36	3 26	4 38
Գալաթա Կամուրջ		10 40	11 —	11 27	11 57	12 27	12 58	1 31	2 —	2 31	3 12	4 —	5 —
Գարագիւղ		10 53	11 14	11 41	12 12	12 42	1 13	1 45	2 14	2 45	3 25	4 41	5 41
Մարմարա		11 —	11 23	11 51	12 22	12 52	1 23	1 55	2 24	2 55	3 35	4 51	5 51
Գիւղ Թէրիւ		11 14	11 30	12 —	12 30	1 —	1 30	2 —	2 30	3 —	3 42	5 —	6 —
Գիւղ Քէօյ		11 23	11 38	12 8	12 38	1 8	1 38	2 8	2 38	3 8	3 50	5 8	6 8
Էրէնքէօյ		11 30	11 44	12 14	12 44	1 14	1 44	2 14	2 44	3 14	3 56	5 14	6 14
Գիւմիւշ Տէրէ		11 38	11 52	12 22	12 52	1 22	1 52	2 22	2 52	3 22	4 —	5 22	6 22
Մարմարիտ		11 48	12 —	12 32	1 —	1 32	2 —	2 32	3 —	3 32	4 10	5 32	6 32
Գարմիր		12 —	12 12	12 42	1 12	1 42	2 12	2 42	3 12	3 42	4 20	5 42	6 42
Բէնտիք		12 8	12 20	12 52	1 20	1 52	2 20	2 52	3 20	3 52	4 30	5 52	6 52

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24
Բէնտիք	մկ.												
Գարմիր	»												
Մարմարիտ	»												
Գիւմիւշ Տէրէ	»												
Էրէնքէօյ	»												
Գիւղ Քէօյ	»												
Գիւղ Թէրիւ	»												
Մարմարա	»												
Գարագիւղ	»												
Գալաթա Կամուրջ	»												
Գալաթա Փոստատուն	»												
Հայասար Փաշա	ժմ.												
	մկ.												
Կամուրջ	ժմ.												
	մկ.												
Էնկիւրիէն	ժմ.	1 35	2 27	3 35	4 49	5 —	6 19	7 4	8 2	9 7	10 36	11 20	12 10
Սընճանքէօյ	»	2 27	3 35	4 49	5 —	6 19	7 4	8 2	9 7	10 36	11 20	12 10	1 —
Մալքէօյ	»	3 35	4 49	5 —	6 19	7 4	8 2	9 7	10 36	11 20	12 10	1 —	1 51
Բօլամլը	»	5 —	6 19	7 4	8 2	9 7	10 36	11 20	12 10	1 —	1 51	2 29	3 3
Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5 49	7 4	8 2	9 7	10 36	11 20	12 10	1 —	1 51	2 29	3 3	3 32
Սապէնէր	»	6 19	7 34	8 32	9 37	11 —	11 44	12 34	1 24	2 —	2 38	3 38	4 58
Պիշէր	»	7 4	8 19	9 17	10 22	11 45	12 29	1 19	2 9	2 43	3 23	4 43	5 54
Սարըքէօյ	»	8 2	9 17	10 15	11 20	12 43	1 27	2 17	3 7	3 41	4 21	5 41	6 52
Պէյլիք Սիւրը	»	9 7	10 22	11 20	12 25	1 48	2 32	3 22	4 12	4 46	5 26	6 46	7 57
Ալբիքէօյ	»	10 4	11 19	12 17	1 22	2 45	3 29	4 19	5 9	5 43	6 23	7 43	8 54
Ադ Բունարը	»	10 36	11 51	1 —	2 —	3 23	4 7	4 57	5 47	6 21	7 1	8 21	9 32
Էսկիշէհէր	ժմ.	11 20	12 35	1 44	2 44	4 —	4 44	5 34	6 24	6 58	7 38	8 58	10 9
Կոխմ. թիւ 33		Առտ.											
Էսկի Շէհիր	մկն.	9 45	10 57	11 34	12 10	1 —	1 11	1 51	2 29	3 3	3 32	3 58	4 54
Զուքուր Հիսար	»	10 24	11 34	12 10	1 —	1 11	1 51	2 29	3 3	3 32	3 58	4 54	5 12
Ին Էօնիւ	»	10 57	12 10	1 —	1 11	1 51	2 29	3 3	3 32	3 58	4 54	5 12	5 42
Պօզնիւք	»	11 34	1 —	1 11	1 51	2 29	3 3	3 32	3 58	4 54	5 12	5 42	6 18
Գարագէօյ	»	12 10	1 11	1 51	2 29	3 3	3 32	3 58	4 54	5 12	5 42	6 18	Առտ.
Պիլէճիք	ժմ.	1 —	1 51	2 29	3 3	3 32	3 58	4 54	5 12	5 42	6 18	Առտ.	10 45
	մկն.	1 11	2 29	3 3	3 32	3 58	4 54	5 12	5 42	6 18	Առտ.	10 45	11 3
Վէկիր Խան	»	1 51	3 3	3 32	3 58	4 54	5 12	5 42	6 18	Առտ.	10 45	11 3	11 11
Իէֆքէ	»	2 29	3 32	3 58	4 54	5 12	5 42	6 18	Առտ.	10 45	11 3	11 11	11 32
Մէնքէշէ	»	3 3	3 58	4 54	5 12	5 42	6 18	Առտ.	10 45	11 3	11 11	11 32	12 5
Ակ Հիսար	»	3 32	4 54	5 12	5 42	6 18	Առտ.	10 45	11 3	11 11	11 32	12 5	12 17
Կէյվէ	»	3 58	5 12	5 42	6 18	Առտ.	10 45	11 3	11 11	11 32	12 5	12 17	12 29
Համիտկէ	»	4 54	5 42	6 18	Առտ.	10 45	11 3	11 11	11 32	12 5	12 17	12 29	1 4
Սա գանմա	»	5 12	6 18	Առտ.	10 45	11 3	11 11	11 32	12 5	12 17	12 29	1 4	1 27
Պէյիւք Տէրպէնտ		5 42	Առտ.	10 45	11 3	11 11	11 32	12 5	12 17	12 29	1 4	1 27	1 50
Իզմիտ	ժմն.	6 18	10 45	11 3	11 11	11 32	12 5	12 17	12 29	1 4	1 27	1 50	1 58
	մկն.	6 40	11 3	11 11	11 32	12 5	12 17	12 29	1 4	1 27	1 50	1 58	3 13
Տէրինճէ	»	6 56	11 11	11 32	12 5	12 17	12 29	1 4	1 27	1 50	1 58	3 13	3 25
Թիւթիւն Զիֆթլիք	»	7 5	11 32	12 5	12 17	12 29	1 4	1 27	1 50	1 58	3 13	3 25	3 50
Եարտճա	»	7 20	12 5	12 17	12 29	1 4	1 27	1 50	1 58	3 13	3 25	3 50	Երեկ.
Հէրեկլի	»	7 47	12 17	12 29	1 4	1 27	1 50	1 58	3 13	3 25	3 50	Երեկ.	
Թավշանճիլ	»	7 59	12 29	1 4	1 27	1 50	1 58	3 13	3 25	3 50	Երեկ.		
Տիլ Խաքէէսի	»	8 9	1 4	1 27	1 50	1 58	3 13	3 25	3 50	Երեկ.			
Կէյվէն	»	8 42	1 27	1 50	1 58	3 13	3 25	3 50	Երեկ.				
Թուզլա	»	9 2	1 50	1 58	3 13	3 25	3 50	Երեկ.					
Բէյնթիք	ժմ.	9 24	1 58	3 13	3 25	3 50	Երեկ.						
	մկն.	9 34	3 13	3 25	3 50	Երեկ.							
Հայասար Փաշա	ժմ.	10 50	3 25	3 50	Երեկ.								
	մկն.	11 5	3 50	Երեկ.									
Կամուրջ	ժմ.	11 30	Երեկ.										

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		34 Խառն. Առտ.	36 Խառն. Երեկ.
ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ		10 55	7 35
Հայասար Փաշա	ժմ.	11 20	8 —
	մկն.	11 45	8 17
	ժմ.	12 52	9 30
Բէնտիք	մկն.	1 —	9 38
Թուզլա	»	1 26	10 5
Կէյվէն	»	1 40	10 34
Տիլ Խաքէէսի	»	2 45	11
Թավշանճիլ	»	2 24	11 43
Հէրեկլէ	»	2 45	11 34
Եարտճա	»	3 4	12 —
Թիւթիւն Զիֆթլիկ	»	3 18	12 17
Տէրինճէ	»	3 29	12 30
Իզմիտ	ժմ.	3 43	12 48
	մկն.	4 5	
Պէյիւք Տէրպէնտ	»	4 42	
Սապանճա	»	5 14	
Համիտկէ	»	5 41	
Կէյվէ	»	6 28	
Ակ Հիսար	»	6 54	
Մէնքէշէ	»	7 29	
Էէֆքէ	»	7 59	
Վէզիր Խան	»	8 37	
Պիլէճիք	ժմ.	9 20	
	մկն.	9 35	
Բարաքէօյ	»	10 45	
Պօզնիւք	»	11 29	
Ին Էօնիւ	»	12 22	
Զուքուր Հիսար	»	12 54	
Էսկի Շէհիր	ժմ.	1 35	
Կոխմ. թիւ 122		Առտ.	
Էսկի Շէհիր	մկն.	12 20	
Ադ բունարը	»	1 6	
Ալբիքէօյ	»	1 48	
Պէյլիք Սիւրը	»	2 34	
Սարըքէօյ	»	3 44	
Պիշէր	»	4 38	
Սապէնէր	»	5 20	
Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5 58	
Բօլամլը	»	6 50	
Մալքէօյ	»	8 10	
Սընճանքէօյ	»	9 10	
Էնկիւրի	ժմ.	10 —	
		Երեկ.	

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		121 Խառն. Առտ.	31 Խառն. Առտ.
Էնկիւրիէն	մկն.	1 35	
Սընճանքէօյ	»	2 27	
Մալքէօյ	»	3 35	
Բօլամլը	»	5 —	
Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5 49	
Սապէնէր	»	6 19	
Պիշէր	»	7 4	
Սարըքէօյ	»	8 2	
Պէյլիք Սիւրը	»	9 7	
Ալբիքէօյ	»	0 1	
Ադ Բունարը	»	10 36	
Էսկիշէհէր	ժմ.	11 20	
Կոխմ. թիւ 33		Առտ.	
Էսկի Շէհիր	մկն.	9 45	
Զուքուր Հիսար	»	10 24	
Ին Էօնիւ	»	10 57	
Պօզնիւք	»	11 34	
Բարաքէօյ	»	12 10	
Պիլէճիք	ժմ.	1 —	
	մկն.	1 11	
Վէկիր Խան	»	1 51	
Իէֆքէ	»	2 29	
Մէնքէշէ	»	3 3	
Ակ Հիսար	»	3 32	
Կէյվէ	»	3 58	
Համիտկէ	»	4 54	
Սա գանմա	»	5 12	
Պէյիւք Տէրպէնտ		5 42	
Իզմիտ	ժմն.	6 18	Առտ.
	մկն.	6 40	10 45
Տէրինճէ	»	6 56	11 3
Թիւթիւն Զիֆթլիք	»	7 5	11 11
Եարտճա	»	7 20	11 32
Հէրեկլէ	»	7 47	12 5
Թավշանճիլ	»	7 59	12 17
Տիլ Խաքէէսի	»	8 9	12 29
Կէյվէն	»	8 42	1 4
Թուզլա	»	9 2	1 27
Բէյնթիք	ժմ.	9 24	1 50
	մկն.	9 34	1 58
Հայասար Փաշա	ժմ.	10 50	3 13
	մկն.	11 5	3 25
Կամուրջ	ժմ.	11 30	3 50
		Երեկ.	առտ.

ԻԻՆԻՕՆ
ԵՒ
ՖԷՆԻՔՍ ԷՍԲԱՆԵՕԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԿԵԱՆՔԻ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Ընկերութեան դրամագլուխ . . . . . 12,000,000 ֆր.
Պահեստի դրամ և երաշխաւորութեան գումար 44,000,000 „
Ընկերութիւնը իր հիմնուելէն ի վեր ցարդ վճարած է ապահովագրեալներու . . . . 80,746,049 „

հիմնուած 1864ին՝ հաստատուած է իր սեփական շինին մէջ ի Բարիզ, Շօսսէ տ'Անթէն, թիւ 66

Ընկերութիւնը կեանքի վրայ խիստ շահաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ, ապահովագրեալը ընկերութեան շահերուն 100ին 80 մասնակից ընելով։

Ասկէ զատ ընկերութեան ապահովագրեալները իրաւունք կ'ունենան ձրիապէս ապահովագրուելու արկածներու դէմ ալ, որոնք երեք տասնեակներու բաժնուած են այսպէս՝ Ա. 10,000 ֆր., Բ. 5,000 ֆր., Գ. 2,000 ֆր.։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ընկերութիւնը նմանապէս խիստ նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ չարժուն և անշարժ կալուածներ ու անմիջապէս կը հատուցանէ ապահովագրեալին կրած վնասները։ Ընկերութեան գրամատունն է «Քրէտի-Լիոնէ»։

Ընդհանուր Տնօրէնը Թուրքիոյ համար
ՏԻԳՐԱՆ ՊԷԿԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Գալաթա, Յոյներու Հանրապետական դիմաց թիւ 8, ներքին յարկ։

Մ. ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵՏԱՔԵՍԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՐԴՈՒՆԱՐԴԻ
Կ. Պոլիս, Սայրան Հան, Բոնտի Լիանի կից, թիւ 8

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ յաճախորդներուն թէ իր մետաքսեղէններու եւ արդուզարդի ապրանքները, «Մէշէ»ի տարիւ նպաստաւոր տեսակէտով ճոխացուցած է։

ՀԱՐԱՒԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐ իրենց զարդարանքներով, ընտիր արծաթագործ տիկներ, մատանիներ, օծմի համար ճերմակեղէններ, մկրատներ հագուստ եւ պիտարի, կիներու եւ օրիորդներու ԴԷՂԱՐԿՆԵՐ ս. բոնք վերջին ձեւերու վրայ պատրաստուելով կէս ժամէն կը յանձնուին, պիտարի վեհաւոր էկրէմ ծաղիկ եւ այլն։ Նոյնպէս թատրէ եւ մետաքսեղէնէ փեշերներ, պատրաստ եւ չափու վրայ անմոռանալի ժամն զնեցուցէ։ Կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքսէ կերպասներ, ինչպէս սաթէն, լիոն, օթոման, արմուր, կրոն եւն. եւն։ Թիւլիպան, թատրէ, բատանթրրի, խարտ, քօլեկ, քօրան, ֆիշիս, չաղ, բոնժէ, կոֆուլ, ժիլկցու կոֆուլ, քսկի անկլէ, պալպասոր, գանթէլայ, քրուելայ, ֆէյսոն, սապոնէպ, ֆուռ ֆուռ, կոճակ, ձեռագործի ծաղիկ, տերեւ, թուղթ, թաղար, սալոններու համար ծառեր եւն, եւն։

Ապրանքներու ազնուութիւն եւ գիներու խիստ ժամանակներէն փոխով կը կատարուին գուսանների եկած յանձնարարութիւններ։

ՄԵԾԱԳՈՐԾ ԱՆԳԼԻԱՅԻՆ, ԳՈՐԾԻՔԵՐՈՒ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻԼԼԱԳԻՆ, ԵՒ ԱՆԳԼԻԱՅԻՆ
Գալաթա, Վոլիսնա Պուլուարտիցին կից, թիւ 94

Վաճառատունս մշտապէս տեսակ տեսակ անգլիական եւ վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵԾԱԳՈՐԾԱՆ եւ ՕՊԵՐԱՏԻՎԱՆ։ Նոյնպէս եւ կարգը լաստիկէ (գումի) տարբեր չափերու, ամանի կամ ինքնաշէջ (ինքնա ներ) տարբեր տեսակներ (ինքնաշէջ), եղիքներ, հիւանդանոցներու, ինքնաշարժներու (ինքնաշարժներ) ինքնաշարժներ եւ ամէն տեսակ գործիքներ։ Ամէն տեսակ գործիքներ կը պատրաստուին։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ Ա. ՍԱՂԱԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՍԱՂԱԵԱՆ
Գալաթիա Համամի փաշա խան

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (104)

ԹԻԼԻՕՆ ՍԱԼ

ՍԵՒ ԱԴԱՄԱՆԴԸ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

Թ

ՄՈՌՍՑՈՒՄԸ

—Հեռուտաբար, ըստ. Տիկին Դոռթրրէ խօսքը ուղղելով Իզաբէլի եւ Մարսիալի, անոր գերեզմանին առջեւ կրնաք դիւրաւ միանալ։ Գեղեցիկ չիրիմ մը կառուցանել պիտի տանք անոր համար։

Տիկին Դոռթրրէ այդքանով չգոհացաւ, Մարսիալի նկատմամբ գործած սխալները դարմանելու համար։ Քանի մը օր յետոյ, Մարսիալի առաջարկեց իր մեծ գործարանին անօրէնութիւնն ստանձնել. Մարսիալ ի սկզբան մերժեց, ըսելով թէ իր կեանքը վերջացնել կ'ուզէր իր հոր պզտիկ աշխատանոցին մէջ։ Բայց Իզաբէլի թախանձանքին վրայ, ստիպուեցաւ ընդունիլ։

Պ. Ֆլէշիէ ուրախութենէն կը խայտար։ Բոլոր այդ ազէանները աւելի եւս կրկնապատկած էին իր զուարթութիւնը, զոր կը յաջողէր իր քրոջ առջեւ զսպել։ Բայց, ամէն օր, կ'երթար ծերուկ Սիմոնը կը դտնէր, անցած ահռելի օրերուն պատմութիւնն ընելու, ուր իր հայրական բնակարանը իրեն զուշակել տուած էր ճշմարտութիւնը։ Կը ցաւակցէր, կը ծիծաղէր։ Եւ Սիմոն որ իր ուրախութեան մասնակից էր, կ'ըսէր.

—Պարոն, կ'ուզէք նէ հաւատացէք, պատերազմի ատեն իսկ ա՛յդքան անհամբեր չդտնուեցայ։

Հայր Պէրդրան անպարտ արձկուած եւ իր սիրելի Շանդովէլին վիճակէն գոհ, Սէնդ-Սարէս դարձած էր շաւասով, ուր Տիկին Պէրդրան անձկութեամբ իրեն կ'սպասէր։ Հայր Պէրդրան ա՛լ չէր դադրիր իր բարեվանն արշաւանքին վրայ խօսելէ, զոր չէր ուզեր ճամբորդութիւն կոչել։ Տիկին Պէրդրան իր հաւանութիւնը յայտնելով, կ'ըսէր.

— Ահ, անիկա միայն այդօրինակ զաղափարներ կրնայ յղանալ։

Բ'չ յետոյ Բալլիոդ Ռիֆիէք Եղեռնապատ տեսանին առջեւ եկաւ եւ շնորհիւ հիմնական պաշտպանողականի մը, քսան տարուան տժգանակիր աշխատութեան դատապարտութեամբ մը պրծաւ։ Դալով Տիրէի Դլառայի ուղղած նամակներուն, դատավարութեան ատեն չկարդացուեցան անոնք։ Տիկին Դոռթրրէ պահանջեց որ իրեն յանձնուին այդ նամակները, որոնք ոչ միայն Տիրէի եւ Դլառայի նախկին եւ սիրային յարաբերութեանց բացարձակ ապացոյցը կը բովանդակէին, այլեւ այն գաղանիքը թէ Շընէյի զողութեան հեղինակը Տիրէն էր եւ ա՛չ թէ Դլառան։

Տիրէն ազատելու համար էր որ Դլառա իր վրան առած էր զողութեան յանցանքը եւ Շընէյէն արտաքսուած։ Տիկին Դոռթրրէ այլեւս այդ նամակները եւ ա՛լ մէկուն բան մը չըսաւ անոնց վրայ։

Պ. Լառաթնուա ա՛ւ է տարկութիւն չըրաւ։ Սարիէնի եւ Տանիէլի ամուսնութեան, որոնք կատարեալ երջանիկ կ'ապրին։ Սարիէն մեծ հոգածութիւն ցոյց կուտայ իր զոնքանչին նկատմամբ։ Պ. Լառաթնուայի մաքէն հանելու համար Դլառայի յիշատակը, Տանիէլ Պ. Լառաթնուան Օրերա կը տանի, ուր ծերուկ վաճառականը մեծ հանգիստ կ'զգայ։

Տանիէլ որ Պ. Լառաթնուայի գործերը ինք կը վարէ, պատուոյ խնդիր մը համարած է իրեն համար իր կնոջ հարստութեան հաւասար հարստութիւն մը ձեռք ձգել։ Ամէն շաբաթ, երեքշաբաթ ամսոյը եւ տիկին Լառաթնուա Շընէյ կ'երթան։ Այդ այցելութիւնները ուրախութեան մեկ վայրկեանները կ'ըլլան այդ տխրատեսիլ ընակարանին մէջ։

Մարսիալ գործարանի աշխատութեամբ զբաղած էր։ Իզաբէլ եւ իր մօրաքրոջը լսիկ ու տխուր կեանք մը կ'անցնէին։ Տիկին Դոռթրրէ մեկ բան միայն կը փափագէր։ Մարսիալի եւ Իզաբէլի վերջնական միութիւնը։ Եւ իր վերջին այցելութեան միջոցին, Տանիէլ ա՛չ Իզաբէլը եւ ա՛չ Մարսիալը գտած էր վիլլան եւ փնտռելու ելլելով պարտէզին մէջ գտաւ զանոնք։ Իրենց ամէնօրեայ այցելութիւնը կատարելու ֆէրմանի դերեզմանին։ Հոն երկար տաեն ծերազարդեցին։ Եւ երբ Իզաբէլ տարի ելաւ, երկու ձեռքերը Մարսիալի երկնցնելով, մրմնջեց.

—Պարտականութիւնս էր յաւիտեան հաւատարիմ մնալ Ֆէրմանի, բայց քանի որ կը սիրէ՛ք զիս, ես ալ ձեզ կը սիրեմ... անոր սիրոյն համար։

ՎԵՐՋ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՔԻԼԻՋԻԼԻՔ-ԼՈՒՎԸ
Բերա, Մեծ-փողոց, թիւ 436
Լրպօն շարաբաստիճանաւոր բով

	Դրշ.
Պարզ տատմնահանութիւն	10
Առանց ցաւի տատմնահանութիւն	15
Ակռայ մաքրել	15
Ակռայ լցնել արծաթով կամ ոսկրափոչիով	15
Ակռայ լցնել ոսկիով	35
Ամբողջ տատմնաշար մը տանուան	300
Մանսակի տատմնաշար մէկ ակռան	15

Ծանօթ.—Ակռայ լցնելու եւ կամ նորէն շինելու համար եղած յանձնարարութիւններուն կէսը կանխիկ եւ միւս կէսն ալ շինուելէն հարը վճարելի է։

ՃԵՐՄԱԿ ԳԱՄԵԼԻԱ
ՄԱՐՅԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
Պոլիս, Սայրան Համամ Եանի Ճամի փողոց թիւ 3

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին ճերմակ եւ ամէն եղանակի յարմար ամէն տեսակ Բարեկեան կերպասներ, վայելուչ ճաշակով ու գիւրամատչելի գիներով։ Դիմեցէք եւ զոհ պիտի մնաք։